

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stare

iztaja vsak petek ob 12. uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6, drugo dvorišče.

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 23.

V Gorici, 7. junija 1912.

Leto III.

Na kantu.

Avstrijska agrarna politika.

(Piše državni poslanec Fon).

Liberalnemu gospodarstvu v Avstriji je postavil krono polom (splošno se ga imenuje »krah«) leta 1873. Kakor so za Mozesovih časov plesali židi okolu zlatega teleta, ravno tako se je tedaj godilo na borzi. Vstanavljale so se industrijske družbe, banke in izkazovale grozovite dobičke. Ljudje so kupovali papirje tacih družb kakor blazni, ker so nekaj časa res dobivali lepe dobičke.

Naenkrat se je leta 1873 pokazalo, da je vse to **sleparija**. Papirji so izgubili svojo vrednost in s tem je prišlo velikansko število ljudi na beraško palico; imeli so zares svoje premoženje samo na papirju. Dobiček pa so imeli zopet **židi** in sicer dobiček, ki je znašal mnogo stotin milijonov.

Ali prišlo je čez naše kmetijstvo še nekaj. **Ogrska dežela** je začela veliko pred nami skrbeti za kmetijstvo; to je bilo naravno, ker je bila skoraj izključno poljedelska dežela. Železnice si je napravila brez težav, ker je skoraj sama ravan. Prvotno so Ogrji izvažali svoje žito preko Avstrije v Švico in na Nemško.

Toda tam jih je izpodrinila **Amerika**. Amerika je pridelovala z iako nizkimi stroški velikanske množine žita, katerih ni rabila, ker je bila tedaj še malo obljudena.

Iz Amerike se je zato žito izpeljevalo v Evropo, tako tudi na Nemško in ker se je prodajalo po nižji ceni kakor ogrsko, so morali Ogrji se umakniti.

Zato pa so vrgli svoje blago v Avstrijo, kar je provzročilo, da so padle cene našemu žitu. Posledice so bile tako hude, da so po mnogih krajih opustili pridelovanje žita.

Vsakomur je bilo jasno, da poljedelstvo propada, — **liberalizem** pa se ni zganil! Seveda mu tudi ni trebalo, da bi se za to brigal. Kapitalisti, ki so imeli ogromnega premoženja, niso plačevali skoraj nikakih davkov; industrija je bila njihov ljubljencek in je bila tudi malo obdavčena.

Zemljiški davek pa je narasel od 27 milijonov v letu 1862 na 53 milijonov v letu 1884 in je znašal leta 1886 že 75 milijonov.

nov. Tako so tedanji gospodi državni poslanci skrbeli za kmeta.

Naravnost strašno pa so naraščali **kmečki dolgovi**. Nimam pri roki izkazov za celo državo; manjkajo mi za Tirolsko, Primorje, Dalmacijo, Galicijo in Bukovino; ampak v drugih deželah Avstrije so znašali kmečki dolgovi leta 1867 2444 milijonov, leta 1885 že 3525 milijonov, leta 1892 pa 3796 milijonov in leta 1899 celih 4588 milijonov. Za celo državo se računa, da so znašali vknjiženi dolgovi okolu **šest tisoč milijonov**.

Ni čuda, da je vsled tacih razmer veliko število **kmetov propadlo**.

Na dražbi (kant) se je prodalo leta 1870 še samo 4666 posestev, leta 1880 že 12.540, v vseh letih od 1870—1880 se je prodalo 74.727 posestev, od 1868—1892 pa 182.179.

Posestva pa so bila tako preobložena z dolgovi, da so **upniki**, ki so imeli zavarovane svoje terjatve na prodanih zemljiščih izgubili od leta 1870—1880 okroglo 232 milijonov, od leta 1868—1892 skupno 574 milijonov, tako da se je **plačalo** iz denarja, ki se ga je dobilo za prodana posestva **komaj polovico dolgov**.

Vojna med Italijo in Turčijo.

Danes ta poročila:

Boji.

Iz Pariza se poroča, da so bili pri Buchamezu Lahij premagani. Iz Buchameza je marširalo 5000 Lahov, ki so jih napadli Turki in po boju, ki je trajal 4 ure, vrgli na morsko obrežje. Lahij so izgubili 135 mrtvih in ranjencev. — V pokrajini, kjer naj bi se bila bitka, stoji od aprila laška divizija, ki ji poveljuje laški poveljnik Garioni. Laška Garionijeva divizija ima dolžnost, da prepreči tihotapstvo v Tripolis.

Pri Tobruku so se po poročilih turškega vojnega ministra morali dne 26. maja umakniti Lahij, ki so izgubili v boju 70 mož.

Okrog mesta Tripolisa. Nad 80.000 laških vojakov tabori pod milim nebom.

Okolu mesta gradé laški vojaki utrdbe, do 8 metrov široke jarke, ki obdajajo mesto v velikem polkrogu. Vsak dan iščejo v varstvu svojih topov sovražnika, ki se pa previdno skriva. Turki postopajo zelo strogo s svojimi begunci. Dva turška dezerterja so Turki blizu Ainzare vjeli, ju zaprli in ju pustili umreti, ker jima niso dali nič živeža.

Izgon Lahov iz Turčije povzroča Lahom zelo občutno škodo. Mnogi izmed izgnanih so rojeni na Turškem, nekateri niti laško ne znajo. Ker pa imajo le laško državljanstvo, morajo proč! Ti sedaj prosijo za turško državljanstvo, ki jim ga turška vlada rada daje, le neporočeni se morajo izseliti — brezpogojno.

Na morju ni posebnih novic. Laško brodogradje križari pred Smirno. Turki se boje napada na to mesto. V zalivu Smirna sta dve laški torpedovki zasačili dve turški trgovski ladji in oddali nanje 50 streliv iz topov. Nato sta laški torpedovki turški ladji zaplenili.

Po svetu.

Na Ogrskem se gode čudne reči. Za predsednika drž. zbora imajo tam grofa Tiszo, ki je dokazal, da ima res železno pest. Leta in leta ogrski — cesarju sovražni — Košutovci in druge njim sorodne stranke niso hotele skleniti vojaškega zakona, ampak so zahtevale, naj ima Ogrska svojo armado. To bi se reklo, da je Ogrska čisto druga država. Tega cesar ni dopustil. Zato pa Košutovci vojnega zakona niso hoteli sprejeti. Sedaj pa je grof Tisza kar naenkrat dejal, da gre vojna predloga na glasovanje. Košutovci so rjuli in hoteli preprečiti glasovanje, a večina se je dvignila in sprejela postavbo. Grof Tisza pa je dal tudi poklicati v zbornico 120 policajev, ki so odvedli vse poslanci, ki se delali nemir. Pred zbornico je bilo polno vojaštva, da takoj zaduši nemire, ki jih pa ni bilo. — Sedaj bo tudi **naš državni zbor** moral hitro prijeti za brambeno postavbo, da se reši vprašanje o **naborih**. Seveda pa tudi pri nas počasi delajo. Pret. teden je naš dr. Korošec zaklical poslancem večine: „Tako ste leni, da se kar kadi od vas.“ In vladni mameluki se niso upali ugovarjati, ker vedo, da je res! — **V Belgiji** so imeli hu-

de državnozbornske volitve. Socialisti in liberalci so se združili v tesno zvezo, da vržejo katoliško večino, ki je v zbornici znašala le 6 glasov. Bili so popolnoma prepričani, da zmagajo. Že so vpili, da bodo podrli vse kloštre. Za slučaj, da ne zmagamo — so rekli — bo takoj revolucija. Toda zgodilo se je, česar niso pričakovali, niti liberalci, niti socialisti, niti katoličani sami — zmagali so katoličani tako sijajno, da imajo sedaj 16 glasov večine v zbornici, prej so imeli le 6. Sedaj bo v drž. zboru 102 katoličana, 45 liberalcev, 38 socialistov ter dva neodvisna. — Sedaj socialisti iz jeze štrajkajo, povzročajo nemire in tudi nekaj cerkva so oskr-

nili. Vojaštvo nastopa sedaj z vso silo, da uduši nemire. Zanimivo pa je, da kralj skoro bolj drži s socialisti in liberalci kot s katoličani. Tako je bilo tudi na Portugalskem. je na Španskem in tudi v Italiji. — **Portugalska vlada** je vsa odstopila, ker ne upa rešiti države iz denarne mizerije, v katero je zašla po zaslugi framazonov. — **Bolgarski kralj** se je 1. junija mudil na Dunaju. Bil je gost našega cesarja. — **Črnogorski kralj** pride na Dunaj jutri. Danes se pripelje v Trst, odkoder se pelje na Dunaj. V ponedeljek se vrne. — **V Maroku** so Francozi za sedaj še potlačili upor Berberov, ki so že pridrli v glavno mesto Fez, a so jih odgnali. Mrtvih je 600

Berberov. — Tudi v **Mehiki** je vlada popolnoma porazila upornike. — **V Albaniji** so uporni Albanci že začeli napadati Turke. Vlada je odposlala v Peč že 8 bataljonov. — **Zamorci na otoku Kuba** so se uprli in požigajo ter more. Ameriška vlada le s težavo dela mir. — **Grška zbornica** se je sešla 1. junija. Hoteli so priti v zbornico tudi poslanci z otoka Krete, ki pa je pod turško vlado. Turčija je rekla, če grška vlada spusti te poslance v zbornico, napove vojno. Grki so se zbal in Krečanov niso pustili v zbornico. Vojaki, ki so jim branili vhod, so jokali od žalosti.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Vsi častniki so enoglasno potrdili, da vlada v polku, posebno pri desetnikih in pridožnikih, najboljši duh in da je njih zvestoba popolnoma zanesljiva.

Odposlanstvo častnikov, h kateremu sem pripadal tudi jaz, je odšlo še isti večer k polkovniku D'Affriju. Vso pot je šla drhal za nami in skoraj bi bili morali rabiti orožje. Posebno je bilo nekaj opitih Marsejcev, ki so nas spremljali s klici: „Smrt Švicarjem! Smrt tiranu! Proč z debelo prepovedjo! Na svetilko z vsemi plemenitašarji!“ Še celo kamenje je letelo za nami.

Polkovnik nas ni sprejel prijazno. V njegovo opravičenje naj povem, da je bil radi starosti in bolehnosti že nesposoben za službo, ki jo je še opravljal. Toda imeli so ga tudi za prijatelja jakobincev! Smešno ga je bilo videti, kako je stal v ohlapni spalni suknji pred prožnim širokoplečim majorjem Bachmanom in nas je najprej z renčecim glasom ozmerjal, da smo s svojim nepotrebnim sprevodom razdražili ljudstvo in je privabili pred njegovo stanovanje. Bachman pa se ni dal ostrašiti in mu je jasno razložil naš položaj. Če noče polkovnik nič storiti za rešitev kralja in polka, mora vzeti častniški zbor sam to skrb nase. Polk je pripravljen umreti za kralja; da bi se pa dali brez brambe v vojašnicah poklati tej druhal, nima nobenega pomena. Polkovnikova dolžnost je, da nam preskrbi vsaj zadosti streliva.

Toda s starim godrnjačem ni bilo kaj začeti. Rekel je, da mu mi nimamo nič predpisovati o njegovih dolžnostih. Služi že 67 let in ve, kaj je njegova dolžnost. Po zvezi z vodilnimi možmi (z jakobinci; sem pomrmljal polglasno) je bolje poučen o položaju kakor pa mi. Kralj se nima bati ničesar in stražni polk tudi ne, če ostanemo mirni. Tako nespametna zahteva po strelivu mora dražiti in on je ne podpisuje nikdar.

S tem nas je odpustil, ko mu je major Bachman v resnih besedah prepustil vso odgovornost radi te določbe.

Kaj sedaj? Sklenili smo delati sami. Toda v vojnem skladišču, kjer smo zahtevali streliva, so nam odgovorili, da morajo vso zalogo odposlati vojski, med tem pa so razdelili med bataljon Marsejcev množino ostrih nabojev! S težavo smo dobili nekaj tisoč slepih patron, kupili svinec in dali v vsej naglici in natihoma liti kroglice v vojašnicah.

Drugi dan sem spremljal majorja Bachmana v drugi dve vojašnici. Pozval je bataljone na dvorišče v vojašnicah in jih nagovoril. Povedal jim je brez prikrivanja, v kaki nevarnosti da smo. Vsi naj bodo vsak čas pripravljeni, da dajo kri in življenje za zastavo. Kdor nima volje za to, naj se javi; raje ga pusti na dopust, kakor pa da bi se omadeževala zvestoba in hrabrost švicarskega stražnega polka, ki se mora sedaj zopet pokazati. Pripravijo naj se na smrt, kajti smrti so posvečeni. „Volute tedaj,“ je sklenil major, „kdor ni pripravljen umreti za prisego in čast, naj stopi iz vrst! Če se hočemo bojevati za kralja, kakor smo prisegli, ne sme biti nobenega strahopetca in verolomneža pod našimi zastavami!“

Bachmanov govor so sprejeli z navdušenjem. Niti eden ni prosil za ponujani dopust. On je šel mimo vrst in pogledal vsakemu v oči. Vsakemu je rekel kako besedo in stresel roko. To ni bilo po vojaški

navadi, a major Bachman je ravnal s svojimi rojaki kakor s svojimi otroki in oni so ga ljubili ko svojega očeta. Pri več kot enem je postal in rekel: „Vi ste oženjen, imate ženo in otroke, vi imate doma staro mater — jaz in nihče med vašimi tovariši vas ne bomo imeli za strašljivca, če prosite za dopust.“ Vrli možje pa so zmajali z glavo in dejali: „Ne, major, tako nisem mislil, ko sem prisegal! Delil bom srečo mojih tovarišev! Če se naši častniki ne boje smrti, sem tudi jaz pripravljen umreti!“

Slednjič je stopil major tudi h godcem. Med bobnarji jih je bilo nekaj, ki so bili skoraj še otroci. Bila sta n. pr. brata Jost iz Graubündena, siroti po vrllem vojaku, ki je pred kratkim umrl. Starejši, ki je imel kakih 15 let se je imenoval Benedikt, mlajši Jožek in je imel šele 10 let. Bil je živ, vesel fante in vsi v polku so ga imeli radi. Bilo je veselje videti ga, ko je korakal na čelu grenadirske stotnije in ropotal ter tolkel krepko po svojem bobnu kakor najizkušenejši bobnar, četudi ga je vlekel skoro po tleh. K temu dečku se je tedaj obrnil Bachman in mu dejal: „Jožek, ti greš seveda z bratom domu na Graubündsko. Ti nam že tako ne moreš nič koristiti, če pride do boja, in zakaj bi se dal zastonj posekati?“

Tedaj je odgovoril deček s bliščecimi očmi: „Moj brat lahko stori, kar hoče; jaz pa vas prosim, pustite me pri mojih tovariših! Bobnal bom! „k pozoru“ in „k naskoku“ — le „nazaaj“ ne — če je mogoče! In potem lahko bašem strelcem puške, da lahko postrele še enkrat toliko Marsejcev. Ne res, gospod major, da smem ostati?“

„Dobro Jožek!“ so klicali njegovi tovariši, in tudi njegov brat je povedal, da hoče raje umreti kakor pa zapustiti svoje rojake.

„No, dobro!“ je rekel Bachman, „lahko ostanete. Vsi hočemo vzdržati na svojem mestu. Kdor vidi, da bi jaz ali kak drug častnik v uri nevarnosti izdal kralja, ima pravico prebosti ga na mestu. Jakobinci bodo morda zahtevali, naj položimo orožje; dosegli bodo to le z našim življenjem, in drago jim je hočemo prodati! Naših zastav pa, ki so bile v tolikih bitkah orošene s švicarsko krvjo, ne sme drhal Marsejcev in jakobincev iztrgati niti iz naših mrtvih rok in jih tako onečastiti s svojimi umazaniami. Hočemo jih zagrebsti, dokler ne pridejo boljši dnevi, ki jih razvijajo k zmagi. Bobnarji, praporno korračnico!“

Tedaj so zabrnili bobni resno in slovesno. Zastavonoši so stopili pred vrsto, da smo videli, kako so zmage vajena znamenja polpolala v solnčnih žarkih: bel z zlatimi lilijami glavni polkov prapor, rdeče in modro pobarvane in z belim švicarskim križem okrašene zastave bataljonov. Trikrat so jih zastavonoši zavihteli.

„Junaški in zvesti do smrti!“ je zaklical major. „Junaški in zvesti do smrti!“ so ponovili častniki in vojaki. Potem so se zastave sklonile, zvili so jih in zaprli v zaboj, kakor v rakev. Votlo, kakor pri kakem pogrebu, so brneli bobni, ko so zaboj z zastavami potisnili v nek obok in jih zazdali.

V orožju osivele vojake sem videl jokati kot otroke.

XXXV.

Še en poskus za beg.

Drugi dan sem imel z Erlahom in drugim tovariši službo v Tilerijah. Stali smo v veliki, krasni dvorani baš pred kraljevimi sobami.

D' Hervilly je pristopil iz bližnje poslanske galerije k nam in nam je šepetaje povedal mnogo žalostnih novic. Že brž po zadnji zavezni slavnosti so predložili poslanci iz Marseja, naj se kralj odstavi. Ta dan bodo o tej predlogi razpravljali v postavodajalni skupščini. Dalje

je dospel oklic vojvode iz Braunšvajga, in ta je zbudil še večje ogorčenje. Marsejci zdaj ne zahtevajo le kraljeve odstavitve, marveč, naj se zapre kakor talnik; kraljico, katero so dolžili, da je ona kriva vojne z Avstriji, treba je peljati v kletki skozi pariške ulice v ječo Lafors.

„Če kralja odstavi, je naša prisega pri kraju,“ rekel je Erlah. „Potem nas švicarske vlade takoj odpokličejo. Ne pade nam v glavo sukati meča za te nevrede jakobince.“

„Toda kralj se ne bo dal odstaviti. On bode, on mora tokrat tvegati boj za svoj prestol, da za svoje življenje,“ pripomnil je D'Hervilly.

„Toliko bolje,“ odgovoril je Erlah. „Mi se bomo bojevali zanj, in če je treba, zanj tudi umrjemo.“

„Ne boste stali sami v nevarnosti. Jaz in več sto plemenitnikov z menoj se zberemo krog posvečene osebe njegovega veličanstva, pri-

pravljeni na vse. Tukaj imam 2000 vebil, da jih razdelim, in nobeden plemenitnikov, ki jim jih mislim razposlati, se ne bo odtegnil pozivu svojega kralja. Gospod Muos, vam imam povedati nekaj drugega! Marki Valduler je tudi prišel sinoči in se ustavil v svojem starem stanovanju, v Malteškem hotelu. Tam vas počakujejo, kakor hitro boste prosti službe. Kljub svojemu še vedno revnemu stanju se je vrli plemič privlekel iz Etampa, brž ko je slišal o nevarnosti, da še enkrat zastavi svoje življenje za kralja.

Govorili smo še skupaj, ko sta stopila lajtnant Mejardóz in major Bachman v predsobo, in potem še D'Hervilly, ki jih je prijavil kralju, potem so stopili v malo sprejemno sobo Ludovika XVI. Kmalu nato so poklicali še Erlaha in mene v sobo v nemalo začudenje najinih tovarišev.

(Dalje pride.)

Slovenska naselbina v južni Rusiji.

»V Vladikavkaz, v mestne šole. Ker je pa predaleč, da bi vsak dan od doma hodili tja in nazaj, stanujejo otroci celo šolsko leto v mestu. Stvar je draga; zato smo lansko zimo najeli lastnega učitelja. Stanoval je v onile hiši, ki smo jo opustili; tam je bila tudi šola. Preskrbeli smo ga z vsem potrebnim. Poučeval nam je otroke, da so se v nekaj mescih več naučili, kot bi se sicer v dveh letih.«

Izseljenci so prihajali iz hiš, možaki in ženske. Zdeli so se mi nekako boječi. Skoro sramovali so se z menoj govoriti slovenski, le na ruščino jim je uhajala govornica, da jih je moral Rutar izpodbujati: »Govorite slovenski! Gospod je Slovenec, od Ljubljane.« Cudili so se, da kdo samo na obisk prihaja tako daleč. Zahvaljevali so se mi, da sem jih »počastil«, in mi pravili, da bi tudi oni radi še enkrat obiskali domovino, pa je predaleč in predraga vožnja. »V tujini bo treba umreti,« je pristavila stara ženica in videlo se je, da ji je hudo. Vsi so doma iz istega kraja, od Sv. Lenarta in Drenkije, onstran goriške meje. Slovenski sicer še govore, toda bolj slabo; vmešavajo mnogo laških in nemških, še več pa ruskih besed.

»Trlekar, kaj pa ti tako žalostno sedi na ograji?« ogovori Rutar nekega sosedu. »Ti je 'vodka' že pošla?«

»Počivam in tobak kadim,« se odreže le-ta. »Pa pojdite še k meni malo v vas; me bo zelo veselilo!«

Nismo še sedeli, so že stale tri buteljke vina na mizi. »Sosed ga rad pije,« mi je razlagal Rutar, da je dražil Trlekarja. Možno pa se ni jezil, ampak ga je zavračal: »Mislim, da se ga tudi ti ne braniš. Res je, 'vodke' spijem malo preveč; imam pač tako navado. Toda poglej tole vince; kakor olje zdrči po grlu!« Trlekar je izustil kratko napitnico na slovensko domovino; zazveneale so čaše.

»Pa se ne bojite, da bi Vas Rusi izginali, ko hodite v duhovski obleki?« me vpraša. »Kako, da so Vas pustili čez mejo?«

Moral sem mu natančneje razložiti svoje stanovske razmere, poučiti ga, da se moj potni list glasi na naslov »profesor«, da nisem imel na meji nikakršne zapreke, da brez potrebe ne izzivam z duhovsko obleko, da se mi pa v Vladikavkazu ni ničesar bati; katoliški duhovniki na

Ruskem hodijo vsi v talarju, o meni pa, ki nosim samo kolar, nihče ne ve, kaj da sem.

»Vi maladič! (Vi ste izvrsten človek!)« zakliče Trlekar; s temi besedami je izrazil svojo najvišjo pohvalo in zadovoljnost. Zopet so zazveneale čaše.

»Midva z Rutarjem sva tudi profesorja!« se baha Trlekar. »Le pogledite v koledar Družbe sv. Mohorja!«

Rutar pripoveduje, da je dobil že mnogo pisem na naslov: Rutar, profesor, Vladikavkaz. Morebiti je zmota kaj v zvezi z rajnim Simonom Rutarjem, ki je bil tudi od laške meje pa z njim nič v sorodu; saj tega imena je na Goriškem vse polno. Najbrž pa je pomota nastala, ker se je Trlekar včasih podpisal kot »profesijonist« (obrtnik); besedo so skrajšali v koledarju v »prof.«, kar so mnogi čitali »profesor«, in oba sta naenkrat postala profesorja.

Iznova so zazveneale čaše in bi bile zazveneale še večkrat, da nismo zvalili Trlekarja na prosto. Stopili smo še nekoliko po polju, zrli na sosednjo tatarsko in osetinsko vas ter se po »drevoredu« iz samih akacij, Rutarjevi lasti, vrnili v domačo hišo.

Skrbna gospodinja je pogrnila mizo, da se je šibila. Pripravila nam je čaja, medu, masla, kruha, vkuhanega sadja in sira. Izpregovoril sem par besedi, izseljencem v izpodbudo in zahvalo. Bili smo prav dobre volje, zlasti še gospodar; vsem je bilo žal, da moramo v mesto, ker je solce pravkar zatonilo. Rutar je izvlekel »kareto«, iz hleva pa dva čila konjiča. Pristrčno smo se poslovili; gospodinja in Trlekar sta nam še dolgo mahala v pozdrav.

Iz naše organizacije.

Naša mladina.

Nastop Orlov v Črničah. — Dne 16. t. m. je v Črničah velika okrožna telovadba Srednjepavškega okrožja Orlov. — Na vzporedi so rajalni pohodi, — proste vaje nove in stare, orodna telovadba, skupine, »Moreška«. — Po telovadbi je prosta za bava z godbo, petjem, srečolovom, šaljivo pošto i. t. d. Sodeluje 14 mož vojaške godbe iz Gorice. — Isti dan je v Črničah cerkveni skod sv. Vida, zato je pričakovati velike udeležbe.

Goriško okrožje „Orlov“ ima v nedeljo dne 9. t. m. ob 10 uri dop. v prostorih »Slov. kršč. soc. Zveze« občni zbor z običajnim vspešnim. Bratski odseki okrožja naj pošljeje svoje zastopnike! Nazdar!

Št. Ferjan, dne 3. 6. 912. Včerajšnja veselica »Dekliške Marijine družbe« vspela je nad vse pričakovanje lepo. Ako pomislimo, da so bile razun 3 vse igralke novinke na odru, moramo reči: bilo je krasno. Igra »Dve Materi« ni lahka, pa vsaka igralka bila je na svojem mestu Olga, igrala je pa tako, da bolje ni mogla. Deklica Alojzija Ciglič ima krasen obsežen čist in močan alt. Njeno milo petje v ječi izvalilo je celo marsikateremu možaku solze v oči. — V igri »O, ta Polona« bile so nekatere pretihte, v ostalem smo tudi z njimi zadovoljni. Tako je prav dekleta! Splošno se izraža želja po ponovitvi nedeljske veselice. Tež želji se pridruži tudi Dopisnik.

Bilje. Marijina družba priredi v nedeljo 16. t. m. po sprejemu ob 4h veselico z nabožno igro »Dve materi«, z petjem in deklamacijami.

Delavski vestnik.

Štrajk v podgorski papirnici še vedno traja. Kakor se vidi, bo sta štrajk imel za neke gospode neugodne posledice. Marsikom se tresejo hlače. — Vkljub velikim nerednostim in krivicam, ki so se delavstvu godile, se tovarna noče udati. Zato delavstvo vstraja v stavki.

Iz Nabrežine. Z veseljem opažamo, kako težko pričakujejo Nabrežinci vsake št. »Novega Časa«. Z veseljem opažamo — a se ne čudimo! Kdo pa bi se! Vemo in tudi oni vedo, zakaj tako hrepenijo po njem. Kaj ne, da se ne izve v nobenem drugem listu toliko novega in zanimivega, kakor ravno v tem? Kaj ne, da ni ga lista ki bi tako odkrito zastopal svojo idejo, kakor »N. Č.«, da ga ni, ki bi tako neustrašeno in neumljeno tgal krinke z obrzov rdečih sodrugov v Nabrežini. So ljudje pri nas, ki se delajo, kakor da jim je ta list deveta briga — a vemo, da bi radi mnogo žrtvovali samo da bi ga ne bilo. Saj človek ne more niti spati, če čita v listu tako slane »ocvirke« o sebi ali o sodrugih kakor so slieni n. pr.: Gosp. kontrolor izvršuje z vso vnemo in vestnostjo svojo službo pri bolniški blagajni. Delavce, ki niso organizirani, zasleduje kolikor mogoče, da jih dobi pri kakem malenkostnem prestopku, jim tako z vso slastjo odtrže podporo. (beri »N. Č.« dne 10. V. 1912.) Druge delavce pa, ki trobijo z njim v isti rog, ne vidi, dasiravno imajo roko v gipsu, popolnoma zavezano in — plešejo v gostilni. — To se je zgodilo pri nas na Binkoštni ponedeljek. Kaj ne, gosp. kontrolor, ali bilo to proti vaši vesti, če bi naznanili pri boln. blagajni tega sodruga? Kaj ne odborniki boln. blagajne, da bi imeli vi s tem zelo sitno reč, če bi morali rešetati grehe sodruga, ki vam je tako zvesto udan? Mi vemo, da bi bila to zelo košljiva reč za vas, kajti vi bi mu ne mogli poslati takega odgovora, kakoršnega ste poslali nekemu Fr. Mavriču. Sitne so take reči! Toda — resno govorjeno — vi bi kot socialisti sploh ne smeli priti v tak položaj! Bratstvo! Ali delate vi tako? In tako bi bila vaša prava dolžnost! Če hočete biti res bratski, dajte vsakemu svoje! Z zatiranjem in tiranstvom se ne pride daleč. Toda dovolj za danes! Saj če bi hoteli vse razkrivati ne pridemo še kmalu do konca. — Delavci, vi pa gledjte kako stališče zavzamete! Kakor že enkrat rečeno: Tla se majoje. Vsak bo odgovoren za vsa svoja dejanja — tudi vi! Gorje onemu takrat, ki se ne bo znal zagovarjati! Naj skrbi vsak, da ne bo prepozno!

Gorica. V nedeljo dne 9. junija ob 10h dop. bode shod goriške skupine »Jugoslov. strok. zveze« v prostorih »Slov. krščanske socialne zveze«, Go-

sposka ulica št. 6., II. dvorišče Člani in članice, udeležite se v obilnem številu! Odbor.

Glasnik „Kmečkih zvez“.

Ajdovska »Kmečka zveza« sklicuje sejo odbornikov in zaupnikov, dne 9. junija t. l. v sv. Križu ob 4 uri pop. v prostorih „Kat. slov. izobr. društva“. Zaupniki in prijatelji, pridite!

Razložek med dvema stransama.

Iz Mirna. — Izletnikom „sokolske župe“ — v album!

Prih. nedeljo dne 9. t. m. priredi goriška „sokolska župa“ svoj največji letošnji izlet v Miren; za to se delajo velike priprave, vsi naprednjaki v hlačah, a naprednjakinje v kiltjah delajo in se trudijo, da vdobe izletniki poleg „župe“, ki pa pride iz Gorice, plehko prikuho v obliki telovadnih vaj — a najbolj zmagatno pečenko v obliki velikega — plesa. Da bodo pa našim dragim gostom kratke ure njihovega bivanja med nami prijetne, ker bodo lahko z lastnimi očmi videli moč napredne stranke v Mirnu — a onemoglosti klerikalne, objavljamo tu nekaj podatkov o delovanju obeh strank za izobrazbo ljudstva:

1) **Klerikalna stranka t. j.** „stranki zabitih ljudi in glupežev“ so: oba zabitara farja, neroden organist — par čevljarjev in kmetov in več zabitih neumnih čevljarčkov in nekaj zabitih devic. S temi ljudmi je klerikalna stranka v zadnjih dveh letih izvežbala tamburaški zbor, izpopolnila pevski zbor, ter vprizorila prireditev z naslednjimi igrami:

„Pasijonska igra“ „Sovražnik Mesijev“ „Mati sv. veselja“ „Divji Lovec“ „Tihotapec“ „Krivoprisežnik“ „Miklova Zala“ „Lurška pastarica“ „Don Fernando“, „Tri sestre“ in poleg tega 14 drugih manjših iger, tako, da vsak sprevidi, da ni nikjer na deželi toliko prireditev nego v Mirnu; ta stranka pa je imela dalje za svoje zabitara ljudi nad 50 predavanj o vzgoji, izobrazbi, o gospodinjstvu, predavanja iz zgodovine, iz sociologije, patriotična in apologetična predavanja, predavanja o lepem vedenju in predavanja iz „zlate knjige“. V tej stranki je bilo nad 60 Orlov, ki so imeli vsak teden svoje redne vaje. — Vse to je storila klerikalna stranka brez oštarij, brez alkohola, brez denarjev, v kljub vsemu nasprotstvu in skrajnemu sovraštvu.

Oglejmo si pa naprednjaško stranko ter njeno delovanje za izobrazbo ljudstva:

II. Napredno stranko v Mirnu je organiziral liberalni učitelj Urbančič; a jo vodi sedaj njegov naslednik Praprotnik; v to stranko so skočili vsi mirenski tovarnarji, trgovci, obrtniki, njihovi trgovsko izobraženi sinovi, njihove žene in hčere, čeravno so bile tudi po samostanih vzgojene; v tej stranki je vse naše učiteljstvo, učitelji in dražestne učiteljice, v tej stranki je naše županstvo, v tej stranki je vsa mirenska bogatija in industrija, mirensko moštvo in ženstvo, mirensko čevljarstvo in strojarstvo, mirensko krčmarstvo in kramarstvo. (Zraven pa tudi razni falimentarji in bankroterji. Op. pis.)

In kaj je storila ta stranka s tem aparatom za izobrazbo našega ljudstva?

Niti ene prireditve, niti ene igre, niti ene pesmi, niti enega predavanja, nikjer

enega nauka, nikjer izobrazbe, nikjer omike — pač pa vse plese, vse prepovedane igre in znani „maušl“, vse krokarije, sovraštvo in nasprotstvo, proti Bogu, proti cerkvi, proti dobremu poštenemu, čeravno vbojemu ljudstvu!!

Vprašamo vse brate Sokole, može in mladeniče, ki so vzeli v zakup celo narodnost: katera stranka zasluži več priznanja?

Tista, ki dela in trpi ali tista, ki samo spi in se veseli?

Novice.

Sv. Oče Pij X. je 2. junija izpolnil pri polnem zdravju svoje 77. leto. Rojen je bil l. 1835. Čestitke je dobil iz vseh delov sveta.

Današnja priloga „Novega Časa“ k prazniku prev. Srca Jezusovega se tiska v 9000 izvodih. Opozarjamo nanjo vse čitatelje, da jo pridno prebirajo in dajo prav gotovo tudi drugim prebirati. Priloga so priložene položnice; da jih vsakdo porabi za večji ali manjši dar cerkvi presv. Srca Jezusovega, ki se zida na Drežnici. Kar Bogu daš, ti prinese stotere obresti; in Bogu daš, če položnico porabiš v navedeni namen. Le daj po svojih močeh!

Cesar pri procesiji presv. R. Telesa. Včeraj se je cesar po dveh letih zopet udeležil procesije sv. Reš. Telesa. Bili so navzoči vsi ministri, ves dvor, plemstvo, generali, vojaštvo. — Cesar je bil videti prav dobrega zdravja. Kako lep vzgled daja nam cesar v proslavljanju presv. Reš. Telesa.

Procesija presv. Rešnjega Telesa včeraj se je izvršila ob najlepšem vremenu ob obilni udeležbi vernega ljudstva. Udeležilo se je procesije tudi vse dijaštvo, ki se je splošno prav lepo obnašalo. Le o realcih višjih razredov ne moremo tega trditi. Nekateri so se obnašali kot fantalini. — Tudi na Kostonjčevici je sinoč ob 6h zvečer velika procesija prav lepo uspešna. Udeležba je bila tako ogromna kakor že dolgo ne.

Nevarno je obolet na Pečinah ondotni vikar č. g. Andrej Štrekelj. Priporočamo ga v molitev!

Iz cerkvene službe. Razpisana je župnija Nemški Rut.

»**Katoliška Unija**« je imela zborovanje 29. in 30. maja. Našo primorsko krščansko socialno organizacijo je tudi v imenu »Sl. kršč. socialne zveze« zastopal g. posl. J. Fon. Na shodu sta v imenu Slovencev govorila dr. Krek in dr. Korošec. Z Goriškega je bil navzoč tudi prošt. dr. Faidutti. Grof Resseguier je dejal na shodu, da so najboljše organizani slovenski katoliki. Lepo priznanje iz ust nemškega katoliceana!

Liberalci in gospodarski položaj. — Danes, ko se naše združništvo tako lepo razvija v kljub najlutejšim napadom od strani liberalcev, se ravno isti liberalci obračajo na naše kmečke zadruge, naj jim izročajo združni denar. Kmečki združniki imajo pa že toliko možgan v glavi, da ne bodo zaupali denarja tistim, ki so spravili na boben vse, kar so imeli. —

Omenimo pa naj še to-le: Liberalci se do naših ljudi obračajo za pomoč v njihovi gospodarski mizeriji. Obenem pa v svojih listih blatijo, smešijo, psujejo naše može, naše zavode, našo vero in v svojih člankih celo Kristusa skrunijo. V takih razmerah se bo tudi najzmernejši naš pristaš desetkrat premislil, predno bo tem ljudem pomagal zopet na konja. Opozarjamo samo na to, kaj pišejo njih glasila „Soča“ in „Slovenski Narod“ in dr. v istem trenutku, ko pri naših ljudeh pomoči prosijo. Nam se zdi, da to govori cele knjige. Kaj bi uganjali še le, ko bi naše pomoči ne potrebovali več. To v premislek!

Smrtni angelj je na Marijin dan dne 1. junija objel blagega mladeniča Jožeta Gorjup v Sežani. Blagi mladenič, star komaj 15 let, je umrl vzgledno lepo. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

Smrtna kosa. V soboto zvečer je umrl oče g. vikarija Fona po kratki bolezni. Pogreb je bil v ponedeljek ob 9h. N. p. v m.! Gospodu vikarju Fonu izrekamo iskreno sožalje.

Iz Ribenberga poročajo: Naznanjamo žalostno vest, da je naša ljubljena sestra Katarina Ličen, v starosti 20 let po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti izdihnila svojo dušo. Pokojnica je bolehalo že od rane mladosti. Ko se je ustanovila Marijina družba zaželela je vstopiti, toda v cerkev ni mogla, njena srčna želja pa se je vendar izpolnila, kajti sprejeta je bila doma in sicer na postelji. Svojo dolgo in mučno bolezen je pokojnica prenašala tako vdano in brez vsakega pričežvanja, da so se vsi, kateri so koki prišli kar čudili. Pogreb pokojnice je bil v soboto 1. junija ob veliki vdeležbi cele Marijine družbe. Počivaj v miru, predraga sestra! Nasvidenje nad zvezdami!

Kongreganistinja.

Nagle smrti je umrla v Lokavcu pretekli teden Marjeta Lokar, vdova 72 let stara. Našli so jo mrtvo pri ogujišču, v roki je še držala drvo, s katerim je hotela zanetiti ogenj. Isti dan je še bila pri sv. maši. N. p. v. m.

Sv. misijon v Otaležu. Otalež: V tednu od 9. do 16. junija t. l. bomo pri nas obhajali sv. misijon, ki ga bosta vodila čč. pp. Kasijan Zemljak in Benvenut Winkler, oba iz frančiškanskega reda. Ker ni bilo v tukajšnji fari sv. misijona vže 12 let, se ljudstvo letošnjega zelo veseli, se je nanj vže dobro pripravilo in se ga bo, kakor je upati, polnoštevilno vdeležilo. Vabljeni in dobrodošli so ob tej priložnosti tudi sosednji čč. gg. duhovniki, da bodo s svojo navzočnostjo in sodelovanjem povzdignili to izredno slovesnost.

Sv. misijon na Livku. Iz Livka: Na Livku se obhaja tekoči teden sv. misijon. Vodijo ga čč. gg. lazaristi iz Ljubljane.

List bogokletnikov. „Soča“ se izgovarja radi bogokletstev, ki jih je na tako podoben način priobčila. Vlačuga! K stari lopovščini pristavlja še nove! Ne, nikdar več ti ne izgine s čela pečat, lista bogokletnikov! S satansko ztobo je ponatisnila odstave, ki so bili že zaplenjeni od samega

državnega pravdnika v knjigi češkega svobodomisela Macherja, katere je pa potem Masaryk, ta zagrizeni nizkotni sovražnik katoliške cerkve spravil v interpelacijo v državnem zboru, in jim tako odprl pot v javnost. Bogokletstva, ki božjo osebo našega Izveličarja tirajo v blato in zasmeh in ki kruto žalijo vsakega katoličana, je list goriškega prostozidarstva takoj priobčil iz istega razloga, iz katerega jih je Masaryk spravil v javnost: da bi ljudstvo zavel k enakim bogokletnim činom, da bi preklinjali Kristusa, da bi katoličane kruto izživali! To je bil tudi tvoj namen, list bogokletnikov!

„Zlata Doba“, to vrlo in neustrašeno glasilo protipijanskih organizacij, je zopet začela izhajati. Sramota in škoda bi bila, če bi tak list, kakor je „Zlata Doba“, ne našel odmeva med nami Slovenci. Toplo jo priporočamo!

„Domen“ v Centralu. — Goriško slovensko srednješolsko dijaštvo vprizori dne 16. junija v dvorani Central Jurčič - Česnikovo igro „D o m e n“, s petjem v petih dejanjih. Ker smo čitateljem že podali vsebino te res zanimive igre (glej predzadnjo številko) pripomnimo zdej samo, da je vredna, da poseti predstavo vsakdo, posebno še, ker je čisti dobiček namenjen naši prepotrebni „Dijaški mizi“. Cene prostorom „bodo navadne. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala.

Volitve v okrajno bolniško blagajno v Gorici so končale pret. nedejo s popolnim porazom Lahov. Pred 4 leti so bili se neomejeni gospodarji bolniške blagajne, nakar so jim socialisti vzele vse mandate razreda delavcev. Pret. nedeljo so hoteli Lah socialistom vzeti nazaj, kar so izgubili. Pri volitvah so dobili socialisti 905 glasov, Lah pa le 403. Izgubili pa so Lah sedaj tudi razred delodajalcev. Zmagali so namreč Slovenci s 307 glasovi proti 200 laškim. Tako sedi danes v okr. bolniški blagajni 25 Slovencev in 50 socialistov, med katerimi tudi kakih 20 Slovencev. Tako gremo počasi naprej!

Poroka. Iz Polubinja pri Tolminu: Poročil se je v sredo 5. t. m. gospod Anton Klincorn z gospico Marijo Kos iz Zabč. On je zvest član našega slov. kat. izobraževalnega društva in pevec. Želimo obema vse najboljše v novem stanu!

V soboto se poroči v farni cerkvi v Kanalu gos. Alfonz Kofol, umetni mizarški mojster z gdč. Lucijo Gabrijelčič iz bližnje občine Ajba. Čestitamo!

Protiv pelagri. V Gorici se vrši tečaj za zdravnike, kako zdraviti pelagro. Tečaj vodita zdrav. profesorja dr. Hadrijan Sturli in dr. Merk.

Tekmovalno streljanje gimnazijcev se je vršilo danes 14 dni v Panovcu. Gimnazijci so se še bolj odlikovali ko realčani. Zopet so Slovenci bili med prvimi. Prva 3 darila so dobili Slovenci: 1. (Peter Pahor, osmošolec, gojenec malega semenišča; 2.) I. Trušnovec, osmošolec; 3.) Stanko Pavlica, sedmošolec. — Tudi veliko večino ostalih nagrad so dobili Slovenci. Čestitamo mladim strelcem!

Novi župan v Kanalu. Kanal. V torek 4. t. m. smo dobili župana. Razume se, da drug ne more biti župan v Kanalu kakor g. Križnič. Podžupani so: Baudaž, Tomažič, Garlatti in Gorjup z Vrha. Tako — sedaj pa na delo, da poravnate onih 780 kron volilnih stroškov!

Prepovedano orožje. — Vlada je izdala odrebo, ki prepoveduje nositi male žepne revolverje brez posebnega dovoljenja. Določbe so zelo stroge.

Izjava. — Iz Fojane: Podpisani očetje izjavljamo, da so ponovljene trditve „Soče“, po katerih bi naš g. vikar Janez Spitzer „cmokal in za ušesa vlekel“ naše dečke, ki so brez našega dovoljenja in vednosti, najbrž zapeljani po kakem zapeljivcu, obiskali Sokolsko zbirališče in telovadbo na Druovku, popolnoma izmišljeno in nesramno obrekovanje našega dušnega pastirja. Naši fantiči so pred nami in pred pričami izpovedali, da se jih gospod vikar v nobenem oziru ni dotaknil ali jim kaj krivičnega storil, in da so se laži le drugi iznašli.

Fojana dne 30. maja 1912. — Jožef Mavrič, Peter Mavrič, Anton Jurič, Anton Makovič, Anton Simič kmetje, priče.

Kakoršno vprašanje, tak odgovor! Škrbina: Iz Škromne je pisal eden o meni v „Soči“ da bi jaz naprednjake kar žive hotel snesti. Da pa ne bodo moji znanci in prijatelji, ki so me poznali kot človeka z bolnim želodcem, mislili, da je moj želodec res že tako zdrav, in pa da se me ne bodo naprednjaki le preveč bali, da jih ne pohrustam, moram izjaviti, da moj želodec ni še tako trden, da bi snedel že lahko kar celega naprednjaka. Gotov sem in tudi moj zdravnik mi gotovo potrdi, da bi mi že pol snedenega naprednjaka zopet čisto skazilo želodec, če bi ga hitro ven ne vrgel. Torej le brez skrbi in strahu pred mojim apetitom vsi naprednjaki. *Mihael Kragelj župnik.*

Protiv liberalni lumpariji! Iz Komna nam pišejo: Z ogorčenjem smo čuli o lažljivih in žaljivih napadih v „Soči“, ki blatijo na nečuden način našega obč. pri ljubljenega g. kaplana Makuca. Vse dobro misleče ljudstvo naše občine vstevši celo pametnejše med liberalci zgražajo se nad to surovostjo. Prosim smo, g. kaplana, naj vendar — že radi tujih ljudi, ki naših razmer ne poznajo odgovori na primeren način na te surovosti in budalosti. Toda g. kaplan je izjavil, da si šteje pod svojo cast, pripraviti se s takimi nizkimi barabami po časnikih.

Vendar nam je na tem ležeče, da bi rojaki širom naše dežele ne sodili nas Komencev napačno, češ, da soglašamo vsi s temi surovinami. Zato zavračamo z vso odločnostjo te napade podlih liberalnih dopisunov. Vsa sramota naj pade nad njih, toliko bolj, ako tiči za tem morda kak bivši vzgojitelj ali pa kak nepoklican jurist. Dopisniku svetujemo, naj se v prihodnje raje pobriga za svoje prijatelje, kjer bo našel dovolj gradiva za pravljice, ki imajo svoje pozorišče po gozdih, cestah in pristavah. Našemu g. kaplanu izrekamo javno priznanje za njegov trud v našo izobrazbo in ga pozivljamo, naj v odgovor

na te napade še bolj z vnemo vstraja na doseadanji poti, ker ravno to delovanje, zlasti v društvih, je edini in pravi vzrok te besnosti nasprotnikov, ki bi se ga na ta način radi iznebili. Zanaša naj se na nas brez skrbi, ker naše vrste rastejo; liberalnim umazancem ostane nahalje prosto skrivati svoj strah pred nami za takimi nizkotnimi napadi.

Več občinarjev.

Laž na laž. Iz Lokavca: Kako znajo liberalci zavijati resnico in blatiti našo duhovščino v svojih umazanih listih, vidi se tudi v dopisu „Soče“ z dne 28. maja t. l. Tu očita duhovniku v Lokavcu, da je kričal pri „ofru“: „Kaj mi nosite tiste črne, jaz nimam časa šteti, bele in zlate hočem“. Kaj je resnice na tem? Duhovnik je res priporočal ljudem na novo leto pri „ofru“ za novo cerkev in ne za-se, naj darujejo tudi kaj belih in ne samo črne solde. Se vè, liberalni doptsnik ni hotel povedati, da je bil ta „ofer“ za novo cerkev, ker potem bi ne mogel udariti po duhovnih. Nadalje hujska dobro ljudstvo, naj se otrese „težkega jarma“ ljudskih prijateljev itd. in psuje kat. izobr. društvo za čukarsko društvo“. S tem je pokazal lažnjivi dopisnik, kako ga peče naše izobr. društvo. Naj vè, da čast krasti in psovali zna vsaka baraba, in da kdor druge s čuki zmerja, je sam največji čuk!

Iz Vipolže pišejo: Liberalci so pisali o nekem dogodku, ki se je baje pripetil v Vipolžah. Kaj je na stvari, ne vemo, ker se vrši še preiskava. Če je kaj bilo, tega ni krivo društvo, ki uči mladino poštenega, vernega življenja. Pač pa društvom damo dober svet, naj pazijo pri sprejemu članov, ker liberalci porabijo vsa sredstva, da bi v naših društvih povzročili kak škandal, ki ga dostikrat sami napravijo. Liberalni dopisnik se joče, češ da so Vipolže bile prej nedolžna vasica. Naj se le joče, pa ne nad nami, ampak nad drugimi! Saj mu je morda znana kaka poroka v adventu? — Prav odločno je treba nastopiti proti vsem polovičarjem, tudi v društvih! Ti so dostikrat liberalno orouje! Naša društva pa kakor dostej tudi v bodoče učijo našo mladino krščanskega življenja.

Ples v Rihembergu. Iz Rihemberga poročajo, da so ondi Sokoli v nedejo imeli ples. Po tem plesu so doznali naslednje: 1.) Revščine ni! Čemu prositi podpore, če se lahko pije in pleše, cel dan, celo noč in še drugi dan? 2.) Bolniki tudi lahko plešejo; saj je plesal naš učitelj. 3.) Po njegovem vzgledu so plesali tudi otroci, ki so tudi nastopili v sokolskem kroju. 4.) Godba „Narodne del. organizacije“ je čla med kolednike, ker je godba še drugi dan do večera od vasi do vasi: 5.) Največja sramota pa je, da so plesali tudi nekateri Orli. Taki naj pa kar lepo gredo od nas! Jih ni škoda!

Obč. volitve v Vrtojbi. — Vrtojba: Ker so občinske volitve pred vrati, povemo danes o teh par misli: V prejšnjih časih se je pri občinskih volitvah pri nas šlo za to, katera vas dobi župana Gor. ali Dol. Vrtojba ali Bukovica. Zadnja pa ni p rišl

toliko v poštev, ker je v manjšini. Za vas se je torej šlo. Prišli pa so novi časi in duhovi so se začeli mešati. Vrtojba je postala, kakor je znano, gnezdo agrarne stranke. Komaj pa je ta izginila iz površja, že je zavel drngi veter, ki je zanesel v Vrtojbo socializem. Ker je našel tukaj ugodna tla, se je začel širiti in šopiriti in danes hoče dobiti že celo občinsko npravo v svoje kremplje. Zato tekajo sodrugi že par mesecev okoli in agitirajo na vse načine. Posebno v tretjem razredu so — po njih mnenju seveda — gotovi zmage. — Dobijo pa se še nekateri starokopitneži, ki hočejo na vsak način voliti še po starem volivnem redu, ko se je bojevala vas proti vasi, in ki se ne dajo prepričati, da bi bilo to le v korist socialstom. Zatorej zakličemo še enkrat: Ločijo naj nas ne vasi, ampak načela! Zatorej skupno v boj proti socialnim demokratom, pristašom stranke revolucije, v boj, da izgubijo še tistih par zastopnikov v starešinstvu, ki so jih imeli sedaj, obenem pa pazimo tudi na to, da se ne vtihotapi v starešinstvo kak nepoklican gost iz liberalne stranke, katerim pa zmanjkajo — hvala Bogu — kmalu tla v Vrtojbi.

Sklep obrtne šole v Kanalu je bil 2. junija. Razstava se je otvorila ob 9. in pol dopoldne ob navzočnosti raznih veljakov. Po govoru g. Križniča in voditelja so se razdelila darila in izpričevala. Prvo darilo je dobil Štefan Debenjak (član Mar. družbe), drugo Klemen Lovišček, tretji Angelj Vidlič. Tudi drugi so dobili nekaj daril. Uspeh in razstavljen dela so navzoči zelo hvalili.

Novice iz Lokovca. Na Tiroiskem sta se na delu ponesrečila dva mladeniča Franc Šavli in Rijavec Ignacij. Ostala sta oba mrtva. Šla sta zelo vesela v upanju, da si bosta kaj zaslužila in pomagala doma. a prihvela ju je nesreča in našla sta v tujini grob v venko žalost starišev. O, tujina, kako si ti trda! Spravljaš nam našo nadepolna mladina proč, potem jo nam pa umoriš ali ponesrečeno vrneš ali celo nikdar več, ali pa nam vrneš moralno in duševno pokvarjeno. — V gor. Lokovcu so dosegli na prošnjo županstva, da bo poslovdnja nabiralnice dvakrat na teden nosil postne pošiljatve do Črč, kjer bo tudi nabiralnik. — Vsi psi morajo biti privezani ali imeti nagobčnike, sedaj pa se znamke na vratu radi pasje steklosti. Če en pes steče kje, potem mora cel politični okraj to trpeti, a za drugo steklost se nihče ne zmeni. Če se zastuplja mladina s slabim beniom in s časopisjem, zato ni nobenega nagobčnika in verig. Za pse imajo srce in boječnost, da bi vsi nestekli, a mladina naj se le pokvari, saj to je „moderno“. Veliko naših ljudi je sedaj in že prej odšlo v svet se iskat zaslužka, le malo jih je ostalo doma. Ostali bodo šli sedaj pa na košnjo, saj so Lokovčani znani kot izvrstni kosci. — Pozdrav Vam, gospod urednik, in vsem Novim česarjem!

Italijanskega ogleduha so na binškošno nedeljo prijeli v Pontafilu na Koroškem. Italijan Vuerich iz Pontebe je ponujal avstrijskemu vojaku — strelcu 200 K, da mu izda neko vojaško pripravo, kaker-

šne Italijani nimajo. Vojak je dotično ponudbo izročil poveljniku. Vendar pa je na binškošno nedeljo ob 5h popoldne prišel na določeni prostor tik meje, kjer ga je čakal Vuerich v družbi laškega stražmojsrta. Mimo pa je prikorakal kmet, ki je vodil kozo. Ko sta si vojak in Vuerich segla v roke, je kmet spustil kozo in planil z revolverjem na Italijana, ki se je takoj udal. Kmet je bil namreč preoblečen avstrijski podčustnik. Laški vojak je zbežal. Ogleduha so odpeljali v Trbiž.

Obč. volitve v Gorici se bližajo. Vol. imeniki bodo razpoloženi: skozi 14 dni vsaki dan od 9h do 12h dopoldne na magistratu ob uradnih urah. Pojdite vsi pogledat, če ste pravilno vpisani!

Mestno gospodarstvo se lepo zrcali v naslednjem slučaju. Blizu ulice Campi je nastala nova ulica, ki pa še danes nima ne imena, ne številke, ne luči in ne vode. Vkljub temu pa magistrat hoče s silo davke. Komur se tako gospodarstvo dopade, bo volil zopet laške liberalce.

Na goriškem trgu komisar Resen pašuje svojevoljno naprej in šikanira naše kmete. Male zaloge na izvoznem trgu pa so vse zamazane in v neredu, pa se ne zmeni za nje. Jerbasi branjevč, posebno laških, so Resena zelo potrebni, ker so vsi zamazani, pa Resen se za nje ne zmeni. — Posode prodajalcev sladoleda, kako čudovito umazane so, pa Resen se za nje ne zmeni. — S prtiči pokrito blago je za prodajo zanič in ga Resen rad konfiscira; vreče, ki izvirajo bogve odkod, te pa so naše milost v njegovih očeh. — Vse to pa iz ljubezni do slovenskih kmetov! Ali bi ne bilo pametno, misliti na skladišče kje zunaj mesta, n. pr. v St. Petru?

»Umoriti« se je hotel neki 18 letni Maks Dolenc, doma iz Novega mesta na Dolenjskem. Iz Ljubljane je pobegnil skrivaj, ker je slabo študiral. V Gorici je iskal službe. Ker je ni dobil, je vzel neki prašek in ga v »Ljudskem vrtu« zavžil. Mislil je, da je že mrtev. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer so dognali, da je zavžil čisto nedolžen prašek, ki nič ne škoduje. Ne škodovalo pa bi fant tudi nekoliko leskove masti.

Zoruttijev spomenik bodo postavili vendarle v Ljudskem vrtu, ampak bolj v ozadju.

Cesarja je žalil 41 letni laški podanik Andrej Bressan, doma iz Farette pri Vidmu. Zato je bil pret. teden obsojen na 6 tednov težke ječe.

Strelnica je ubila 17 delavcev dne 1. junija v kraju Palota Ilva na Sedmograškem.

Pri potresu, ki je 1. jun. bil na Rumunskem, je bilo 15 oseb ubitih, nad 100 ranjenih.

Ponesrečena zrakoplovca. V Bremenu na Nemškem sta se dne 2. junija ponesrečila dva zrakoplovca. Padla sta s strojem na tla ni obležala mrtva.

Sneg je v Južni Ameriki pretekli teden napravil veliko škodo.

Velikanski požar je izbuhnil 3. t. m. v Carigradu. Uničil je 2000 hiš, 4 mošeje in 6 šol. Nad 14.000 ljudi je brez strehe. Nekdo je nalašč zažgal. Sodruga pa je med

požarom ropala. Mrtvi so: dva policaja, ena žena in en otrok.

Na plesišču je umrl v Ljubljani 24 krojaški pomočnik Alojzij Glinšek. Plesali so ravno, ko je šel pogrebni sprevod mirno. Ko so se pogrebci vračali, so plesalci stali okrog mrtvega so plesalca.

Redek dogodek iz živalskega življenja. V Šmarjah na Stajerskem je izredno mala 2 leti stara telica, last kmeta Elserja, vrgla 2 krepka telčka.

Silna toča je 2. t. m. na severnem Českem unicila vse pridelke. Toča je bila debela ko golobja jajca. Padlo je je 10 do 20 cm. na debelo.

Prvi zrakoplovec — umrl. Dne 30. maja je na Angleškem umrl zrakoplovec Wright, ki se mu je 1. 1903 prvemu posrečilo, letati po zraku z letalnim strojem.

V kovčegu zadušena so našli v Karlsruhe na Nemškem dva otroka nekega dnarnarja. Ko starišev ni bilo doma, sta pri igranju zlezla v odprt kovčeg, ki pa se je zaprl. Otroka sta se zadušila.

Velikanske množice kobilic unčtujejo na Bolgarskem polje. Vlada je odposlala 3 polke vojakov, da z ognjem in dimom preženejo kobilice, ki se sedaj pomikajo proti Rumuniji.

149 let star mož je umrl v Jassyju v Rumuniji. Redka starost!

Kuga se je pojavila v Egiptu in se zelo širi. V provinciji Fajum je zadnji dni za kugo umrlo 90 oseb.

Kaj sta „Melotte“ in „Titania“? Melotte je najboljši in najtrpežnejši posnemalni stroj za mleko. Titania pa prvovrstni parilni kotel za živalsko krmo. „Slovenska Straža“ jih vsakemu, kdor jih potrebuje, najtopleje priporoča, ker sta vsled izvanredno solidnega izdelka res vsega priporočita vredna. Cenike razpošilja za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Mlekarske vrče in vse druge potrebščine za mlekarne in sirarne iz prvih tovarn priporoča „Slovenska Straža“, ki prosi za naročila posebu naše združne mlekarnice. Že en sam poskus bo zadostil, da bodo postali stalni naročniki. Naročila prejema in ponudbe pošilja za „Slovensko Staržo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Listnica uredništva. Cerčno, Kanal, Batuje, Miren — ni bilo več mogoče za priložilo. — Za list: Kar ostalo, pride še na vrsto, če ne bo zastarelo. Pozdrav!

Listnica upravnštva. List, ki je naročen na naslov: Franc Šavli Kanalski Lom št. 45 p. Sv. Lucija — prihaja nazaj, češ da tega naslovnika ni v Lomu.

Iz Trsta in Istre.

Prebeneg pri Dolini. Dobili smo: Ozirom na dopis: „Prebeneg pri Dolini“ stran 8 v št. 21. od 24. maja 1912. vabi se uredništvo lista „Novi Čas“ naj v smislu § 19. tiskovnega zakona (zak. z dne 6. decembra 1862. drž. zak. št. 6 iz leta 1883) sprejme v svoji prihodnji številki sledeči popravek, na istem mestu, z istimi črkami in pod

istim naslovom, ter tudi naj o prejemu popravka pošlje potrdilo. Popravek:

1. Ni res, da je županstvo dobilo podpore 4000 K za popravo cest vasi Prebeneg; ni res, da se je brez Prebenežanov hotelo popraviti cesto, ki vodi iz Doline v Prebeneg.

2. Ni res, da je denar za Prebežane, in da so poslali domov delavce, katere je poslalo županstvo.

3. Ni res, da hočejo Prebežani se svojim denarjem popravljati svoje ceste.

4. Ni res, da bi morale biti občinske volitve že lansko leto.

Res je pa:

1. Da je v smislu odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Kopru št. 4143 od 29. februarja 1912. določeno; „Prebeneg: cesta iz vasi do nove ceste in s preostankom poprava nove ceste 4000 K.“ Res je, da se je popravljalo cesto iz Doline proti Prebenegu, h kateremu delu so imeli prost dostop vsi občani iz katere koli vasi dolinske občine, a se v to svrhu ni rabil denar namenjen za delo ceste v Prebeneg.

2. V smislu prej navedenega odloka ni denar le za Prebežane, ampak: „Povdarja se, da se izvrše dela v korist ubogih, in da imajo pravico do služka brez izjeme vsi potrebni pri vseh delih, ako to žele, ne da bi bila dela omejena na posebne frakcije in na osebe, ki uživajo jus v občini.“ Delavcev, katere je poslalo pa niso mogli Prebenežani poslati domov, ker županstvo ni sploh poslalo nobenih delavcev in se še sploh ni niti začelo z delom ceste v Prebeneg.

3. Prebenežani nočejo se svojim denarjem popravljati svojih cest in niso v ta namen zbrali niti vinarja svojega denara, ker denar za podporo kakor že omenjeno ni prebenežki in je namenjen za vse potrebne v občini.

4. Občinske volitve bi vsled znanega istrskega kompromisa imele biti še le potem, ko poteče funkcijska doba poslancev sedanjega deželnega zbora. Županstvo je že dvakrat vprašalo na deželni odbor dovoljenje za razpis občinskih volitev, a do sedaj ni še dobilo rešitve.

Dalje je tudi res, da taki dopisi le škodujejo namenu in po nepotrebnem znemirjajo ljudstvo, zato naj bi se dopisniki rajše prej dobro poučili predno kaj neresničnega pišejo.

Županstvo občine Dolina
dne 28. majnika 1912.

Župan:

P A N G E R C.

Iz Ricmanj. Vlak ki odkaja ob 8:22 zvečer iz Trsta proti Grpeljam se bo od 15. jun. ut. l. naprej vstavljal tudi na postaji Ricmanje, kar do sedaj ni bilo. S tem bo vstreženo delavcem, ki so morali do sedaj ali peš hoditi domu iz Trsta ali se pa voziti do postaje Boršt in potem zopet nazaj peš v Ricmanje, kar v slabem vremenu ni ravno ugodno. Vstreženo ko pa tudi s tem okoličanom iz Katinare in Bazovice, kateri se poslužujejo največ te postajice. To ugodnost je izposloval od Ravnateljstva c. k. državnih železnic ricmanjski župni upravitelj Iv. Zega, ne pa kakor

piše „Edinost“ poslanec M. Mandič. Vse kar je prav.

Sv. Križ pri Trstu. Sprejem deklet v Marijino družbo se je vršil binokšno nedeljo pnp. jako slovesno. Obred sprejemanja je izvršil preč. g. dekan-kanonik Slavec, ki je imel ob tej priliki zelo temeljit in zanimiv govor o koristi Marijinih Družb. Na sprejem so prihitele tudi članice M. D. iz Zgonika pod vodstvom preč. g. župnika Nemca. Petje je vodil preč. g. Čargo iz Nabrežine; ki je pripeljal seboj svoj pevski zbor. Deklet je bilo sprejetih v M. D. le 12, pač majhno število; toda kar jih je ne mislijo odnehati, ampak neustrašeno vstrajati. Isti dan se je vpisalo v Marijin vrtec 20 deklic. To število pa se bo polagoma pomnožilo. Po končanem sprejemu so se zbrale dekleta v otroškem vrtu „Slov. Straže“. Zastopnica tržaške M. D. Karla Sirk je v krasnih besedah pozdravila svoje nove tovaršice. Odgovorila je Antonia Košuta iz Sv. Križa in se vsem prisrčno zahvalila za vdeležbo pri sprejemu nove Družbe. — Kot odsek podružnice „Slov. Straže“ se je ustanovil tamburaški zbor, pri katerem sodelujejo mladi tantje. Nameravana priveditev M. D. se prenese na nedeljo 16. t. m. in se bo vršila kot „Slomškova slavnost“ z nagovojom, tamburanjem in igro „Dve materi“. Pričakujemo veliko vdeležbo od tukaj, od Trsta in „sosednih vasij“. Ginljiva igra „Dve materi“ privabi vsem solze v oči.

Iz Doline. K. s. izobraževalno društvo naznanja, da je travnik v Logu razdelilo v več delov, katere se bode razprodalo, kakor vsako leto. Kupci naj se zglasijo pri blagajniku Jožefu Božič kovač v Dolini. V nedeljo dne 9. junija popoldne po sv. blagoslovu se bode vršilo predavanje. Vljudno vabimo k obilni udeležbi vse somišljenike obojega spola. Ženske, katere imate smisel za dobro stvar, korajžjo! Pridite k predavanju in se vpišite v naše društvo. Ne poslušajte tistih, ki samo zabavljajo! Prepričajte se same. Kdor hoče resnico vedeti, mora slišati dva zvana. Na svidenje!

Dekani. — K smrti na vešalah obsojeni morilec Peter Jakomin ni iz vasi Dekani, kakor je bilo zadnjič javljeno, temuč iz K u b e d a, ki je kakih 17 km od Dekanov oddaljen proti Buzetu. K u b e d tvori sicer lastno davčno občino in je le v upravnem oziru priklopljen županstvu v Dekanah.

Skesan tat. Neki tat je boznem agentu Hirschu ukradel ček za 91.645 kron. Ker čeka ni mogel razpečati, ga je vrgel v poštni nabiralnik. Tako je Hirsch zopet prišel do ukradenega denarja.

Književnost.

A. M. Mirov: F. S. Finžgar: »Naša kri.«*) Uboga je naša dramatika, z njo ubogo gledališče in ubogi igralci. Govékar je s svojimi dramatizacijami obrnil voz proti »Županovi Micki« in prihajal s »Šarivarjem« srečno v cirkus. Finžgar je ostal pri ljudstvu, črpal iz njega moči in ni šel na Francosko. Tako mu je bilo mogoče dati slov. ljudstvu res dve slov. igri:

*) V Ljubljani 1912. — Založila katoliška Bukvarna. — Cena 1 K 40 v.

»Divjega lovca« in »Našo kri«.

Burni Napoleonovi časi niso ostali brez posledic tudi na Slovenskem. Ljudstvo je bilo sicer mirno, a pod pepelom je tlela žerjavica odpora, ki je naenkrat bruhnila na dan. V te čase je posegel Finžgar in napisal »Našo kri«. In tu se vrši boj med Francozom in gorenjskim kmetom, navidezno za Jerico, v resnici za našo kfi, našo moč in naš ponos. V drami kipi življenje, kipi ljubezen do prostosti in do rodne grude, do znage naše krvi. Finžgarjeva beseda, trda kot jeklo, a zveneča kot bron, polna moči in tolažbe, polna zaupanja v našo moč in našo kri, bo pustila povsod neizbrisno sled za seboj. Zlate so Boršnikove besede ob koncu igre zaročencema: »Ljubita to grudo, kakor smo jo mi, vaši očetje! In ko bodo naše kosti že trikrat prekopane, naj še zvedo pozni vnuki o teh težkih dneh in mogočnjaki naj pomnijo, da naša kri ni igra ča!« Takih besed smo večkrat potrebni.

Dejanje se razvija naravno, neprisiljeno, značaji izklesani. To so res naši močje, naša dekleta in fantje. V tem smislu je »Naša kri« najboljša slov. ljudska igra.

Ker nam je hotel podati Finžgar del naše zgodovine, je jasno, da igra le-ta veliko ulogo. Toda včasih celo preveliko: zato trpe pri tem značaji, konfliktov prav zaprav ni nobenih, in konečni boj obeh sil na vrhuncu drame ne reši razvoj drame kot take, ali posledica značajev njenih oseb, ampak — zgodovina (zmaga Avstrijcev). Na tem trpi vsa igra.

Ali Finžgar je hotel napisati ljudsko igro in namen je — dosegel!

Naj bi šla »Naša kri« preko vseh odrov po izobraževalnih društvih, kot glasnica naše moči in naše prihodnosti!

Družbenik Marijin. — Škofijsko vodstvo kranjskih Marijinih družb je izdalo ravnokar officijelen družbin molitvenik pod naslovom »Družbenik Marijin«, ki je razdeljen v pravilnik in molitvenik ter obsega skoraj 500 strani. Škofijsko vodstvo se hoče na ta način izogniti vednim premembam, ki so se sedaj pojavljale pri raznih vodilih ter nadomestiti vsa ta vodila z enotnim molitvenikom, oba veznu za vse Marijine družbe. Cena knjige je nizko in sicer: v platno z rdečo obrezo K 1.50, z zla obrezo K 2.30, v usnju z zla obrezo 2 K 80 v.

Kri v ogrskem drž. zboru.

BUDIMPEŠTA, 7. junija. V ogrskem državem zboru je danes opoldne posl. Kovacz trikrat streljal s samokresom na preds. Ticzo, ne da bi ga zadel. Nato pa je na sebe streljal in se smrtno ranil. Kmalu potem je umrl.

Zobozdravniški in zobotehniški ateljeje

Dr. I. Eržen
G O R I C A

Jos. Verdi tekališče štev. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop. Št. 20

Širite NOVI ČAS!

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica šte. 8 (Via della Croce)
priporoča

slavnemu občinstvu iz mesta in dežele
svojo

krojaško delavnico

Točna postrežba. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu šte. 6. — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. —
Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za
maskiranje po zmerni cenah! Št. 4

**Čevlji za birmance
in botre**

barvani in črni najraznovrstnejših krojev
in kož, ličnega dela, in najboljšega blaga,
ter trpežni čevlji za delo, se
dobe po nizkih cenah v prodajalnah

»Cevljarske zadruge v Mirnu«

v Gorici na Starem trgu šte. 1.

V Trstu Barriera vecchia 38. Via dei
Rettori 1. — V Splitu ul. Staroga suda.

V zalogah vedno sveže blago.

Mirodilnica, Papirnica in Tovarna šolskih zvezkov

KOŽNAR & C. - GORICA

Velika zaloga vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, ter vseh v to svrhu
spadajočih predmetov.

Zaloga angl. vitrijola in sicil. žvepla, mineralnih vodá, kemičnih pri-
delkov itd. itd.

Zaloga vsakovrstnih knjig in šol. potrebščin, ter raznovrstnega urad-
nega in ovojnega papirja, pap. vrečic. Velika izbira umetniških razglednic.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in razteza-
jočih od 3-40 m. Cene od 50-80 K. Razpršilnike vsake vrste od 4-12 K.

Pinter & Lenard

v Gorici, Raštelj šte. 7--9.

Prodajalna Kat. tisk. društva v Gorici

priporoča svojo veliko izbiro krasnih podob za sv. obhajilo in sv. birmo, raznih
roženvencev in molitvenikov.

Ima v zalogi tudi vse tiskovine za cerkve in županske urade, kakor tudi uradni papir od najcenejših
do najboljših vrst, razne pisalne potrebščine, trgovske knjige s papirjem najboljše kvalitete, trpežno
vezane po tovarniški ceni.

Na razpolago so še razne druge devocionalije; tudi vse v Marijino družbo spadajoči predmeti n. pr.
svetinje, trakovi, sprejemnice, diplome itd. so v zalogi.

Tej prilogi so priložene položnice. Pošljite po njih kak dar za novo cerkev v Drežnici.

Priloga „Novemu Času“, št. 23. dne 7. junija 1912.

„Pridite k meni vsi!“, Ul. 11, 28.

K prazniku presv. Srca Jezusovega

v petek, dne 14. junija 1912

Presvetemu Srcu!

Presvetemu Srcu posveti srce,
ko zarja jutranja posije,
in k Njemu v ponižnosti skleni roké,
ti z milostjo Svojo ovije.

Presvetemu Srcu posveti srce,
ko solnce na poldan se dvigne,
in k Njemu v ponižnosti skleni roké,
da trud tvoj ti k Sebi povzdigne.

Presvetemu Srcu posveti srce,
ko solnce večerno se loči,
in Njemu podari življenje zdaj vse
in dušo Mu svojo izroči.

Če svetemu Srcu posvetiš ves dan,
življenje, vse trude in boje,
sam Jezus, ko sklone se zadnji tvoj dan,
v naročje sprejel te bo Svoje.

D. O.

Vam možje in mladeniči!

Celo leto obrača »Novi Čas« pozornost Vašo na vse mogoče reči: na boj Vas kliče proti svobodomiselnosti in socializmu; govori Vam o politiki; navdušuje Vas za neumorno delo po naših organizacijah; vabi Vas k gospodarskemu delu itd. — Seveda tako mora biti, kajti vse to odgovarja Vam, ki ste možje; Vaš poklic je, da se bavite s takimi rečmi. In po ti poti hočemo hoditi tudi naprej; vsi skupaj, združeni krog svojega glasila.

Toda enkrat na leto hočemo z »Novim Časom« še na poseben način stopiti v svetišče, da se tu takorekoč oddahnemo, pred vsem pa da se spomnimo, da vse na-

še delo ne pomenja dosti, ako ni skoz in skoz združeno s Kristusom. **Mož, ki hoče biti katoličan, mora v smislu svojih načel ne samo delati, govoriti, nastopati, ampak on mora, če hoče biti dosleden, v luči istih načel tudi skrbeti, da je njegovo srce stalno združeno s Kristusom in se z njim vedno bolj združuje.**

To je sicer samo po sebi umevno, a se vendar le prerado pozablja, dasi je izmed toliko potrebnih reči najbolj potrebno. Katoliška resnica je n. pr. in torej katoliško načelo, da brez Kristusa ne moremo ničesar nadnaravno dobrega napraviti; da so dnevi, tedni, meseci in leta, v katerih nisi združen s Kristusom, ne samo za Te izgubljeni, ampak Tebi celo v nepopisno škodo. Koliko pa jih je, ki v smislu tega načela vravnavajo svoje življenje? Kdor je n. pr. v stanu smrtnega greha in se smrtnega greha ne ogiblje, vedno greši proti temu katoliškemu načelu. Katoliška resnica je dalje in torej katoliško načelo da visi naše delo bodisi za lastno osebo, bodisi v družini, bodisi v javnosti, ki ni postavljeno na nepremakljivo in nerazrušljivo skalo Kristusa-Boga, v zraku, od koder je prvi vihar razpiha na vse strani. Koliko pa jih je, ki v luči tega načela stremijo za tem, da se pri svojem delu združujejo s Kristusom v sv. obhajilu, in da spajajo na tak način svoje delo s skalo — večno trajno in nerazrušljivo? — Katoliška resnica je tudi in torej katoliško načelo da je bil zakrament sv. Rešnjega Telesa od Kristusa vstanovljen ne da počiva v cerkvi v tabernakelju, tudi ne da ga samo enkrat ali parkrat na leto prejemo, tudi ne v prvi vrsti za svetnike, **ampak da je bil v prvi vrsti vstanovljen za nas navadne grešne ljudi, da ga pod potrebnimi pogoji vsak dan in zopet vsak dan preje-**

mamo! Koliko pa jih je, ki v luči tega katoliškega načela živijo?

In vendar je nujno, pa prav najno potrebno, da se posebno mož zaveda katoliških načel v vsem obsegu, ki ga imajo, v vseh svojih posledicah za življenje. — Kajti ravno mož je, ki dela takorekoč življenje v državi, v občini, v javnosti sploh, v družini. Kako bo to življenje, če ne počiva na Kristusu? Toda če mož ni združen s Kristusom, tudi življenje v državi, v občini, v javnosti sploh, v družini ne bo! — Silno važno je torej, da se možje in fantje zavedo pomena, ki ga ima zveza s Kristusom za vse njih delovanje!

In zato berite vsi, predvsem Vi možje in mladeniči, prilogo, ki jo »Novi Čas« v Vaše vrste pošilja. »Novi Čas« hoče biti v katoliškem načelu dosleden; zato ni samo odločen in neizprosni, kadar brani katoliško načelo, ampak on hoče tudi dejansko zvezo s Kristusom negovati in za njo delati na vse moči. **Od te zveze je prav vse odvisno, to je naše prepričanje. Za to zvezo hočemo delati, to je naše stališče.** Vi pa možje in mladeniči z nami po tu začrtani poti, po tu obrazloženih naukih naprej h Kristusu!

Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta!

Razmišljati hočemo tu o predmetu, ki je vreden naše največje pozornosti. Včeraj je bil praznik Sv. R. Telesa. Z največjim sijajem se je pomikal dolg sprevod praznično oblečenih vernikov po ulicah, ki so bile vse s cvetjem in zelenjem okrašene. Med slovesnim pritrkavanjem zvonov in

streljanjem topičev, med navdušenim petjem in pobožno molitvijo vernega ljudstva je nosil duhovnik odet v dragocena cerkvena oblačila Najsvetejše pod podobo belega kruha v zlati monštranci pod baldakinom. Nedolžni otroci so cvetje trosili pred Izveličarjem, nebroj angeljev pa je nevidno spremljalo Tistega, pred katerim se pripogiba vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. (Fil. 2 10). Tudi Vi možje in mladeniči ste pobožno poklekli pred Skrivnostjo vseh skrivnosti. Godilo se je, kar je isti Izveličar govoril: »Možje Ninivite bodo vstali na oznanovanje Jonovo in glej — več kot Jona je tu! Kraljica od juga je prišla od kraja zemlje poslušat Salomonovo modrost — in glej več kot Salomon je tu! (Mat. 12, 41, 42). —

V svojo veliko žalost pa ste opazili, da so bili nekateri pri tem svetem prizoru — mrzli in mlačni, celo nespodobni. Verska zavest jim je izginila iz srcá, morda celo že vera sama... Dajte, povabite tudi te, naj gredo v duhu z nami v Palestino v dobo, ko je še telesno bival Izveličar med človeškimi otroci. Njega, Učenika resnice, naj vprašajo, kaj katoliška cerkev tako ljubi in iskreno časti pod podobo posvečenega kruha in vina. Gremo pa v Kafarnaum ob krasnem Genezareškem jezeru, kjer so nedavno odkrili stopnice in zidove one shodnice, kjer je Izveličar imel velepomembni govor o sv. Evharistiji. —

1. Jezus pripravi učence na veliko obljubo.

Velika množica se je zbrala okoli Njega, saj so ravno prejšnji dan videli z lastnimi očmi, kako je s petimi hlebi kruha in dvema ribama nasitil pet tisoč mož. S tem je hotel Izveličar pripraviti srca svojih poslušalcev, da bi spoznali njegovo božjo moč in tem lažje sprejeli nauk o nebeskem kruhu. A ob tej priliki je Izveličar tudi očitno pokazal, da je gospodar narava, da lahko tudi, kar se Njegovega telesa tiče, spremeni ali prepreči delovanje navadnih zakonov narave. Prrejšnji večer je prišel po morju — kakor po suhem — k učencem ki so se v čolničku peljali proti Kafarnaumu.

Strmeli so nad tem dogodkom učenci, a še bolj množica.

2. Jezus obljubi nebeški kruh.

Jezus jim je nato začel govoriti: »Resnično resnično vam povem: iščete me, ne ker ste čudeže videli, temveč ker ste od kruhov jedli in bili nasičeni. Delajte ne za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje, katero vam bo Sin človekov dal. (Jan. 6, 27.) Jaz sem kruh življenja; Vaši očetje so jedli mano v puščavi in so umrli. Ta je kruh, kateri z nebes pride, da kdor od njega je, ne umrje. — »Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo od tega kruha je, bo živel vekomaj in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta«. (Jan. 6, 48—52).

Z jasnimi besedami obljubuje tu Izveličar, da bode dal ljudem jesti poseben kruh, kateri bo imel vse drugačo moč kakor pa mana, ki ni zamogla zabraniti očakov pred telesno smrtjo. Novi kruh bo

zamogel človeka ubraniti duhovne smrti, mu bode ohranil pravo življenje. Ta kruh ni nauk, ampak pravo Jezusovo Telo. — Kak je ta kruh, je Izveličar sam povedal. — Ni razumeti pod »kruhom« njegovega nauka, ker besede se nanašajo na bodočnost: bom dal, nauk pa je Gospod ravno podajal poslušalcem. Ta kruh je po besedah Zveličarjevih. »meso, ki bo dano za življenje sveta«, torej pravo njegovo telo, ki bo dano v smrt na križu za naše odrešenje. Zato tudi pravi začetkoma: »Jaz sem kruh življenja, jaz sem živi kruh!« Ni dvoma, da je Izveličar obljubil tukaj samega sebe na skrivnosten način v hrano.

3. Ugovor poslušalcev in pojasnilo. Gospodovo.

Po teh Jezusovih besedah je nastal prepir med navzočimi, češ: »Kako nam more ta dati jesti svoje meso.«

Oni so se čudili, ker so bili prepričani, da se besede Gospodove nanašajo na pravo resnično hrano, in ne na kako drugo v kakem drugem pomenu; v poslednjem slučaju bi sploh ne moglo priti do prepira.

Pazimo sedaj, kako jim je Izveličar na njihov dvom odgovoril. Vemo iz drugih slučajev, da je Gospod poslušalce, če so kaj napačno razumeli, takoj podučil in popravil njih zmoto. Tako je n. pr. podučil Nikodema o duhovnem prerobenju; pojasnil apostolom razne prilike; povedal jim, kaj razume pod »kvasom farizejev«. Kadar pa je Izveličar hotel potrditi svoj nauk, tedaj je rabil oni slovesni izraz »Resnično vam povem.« Tako n. pr. ko so mu očitali nasprotniki, kako je vendar mogel videti Abrahama, ko še štirideset let nima; tedaj je Izveličar zatrdil: »Resnično vam povem, predno je bil Abraham, sem jaz!« (Jan. 8, 58).

Slične besede je rabil Gospod v Kafarnaumu. Ni preklical svojih besed, ni rekel, da jih je treba drugače, v kakem drugem pomenu razumeti, — temveč je kar šestkrat povdaril, da jih je treba razumeti o pravi, resnični hrani: »Resnično, resnično vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. (Jan. 6, 54—56).

Bolj razločno bi ne mogel Izveličar govoriti.

4. Gospod zahteva vero.

Pa ne samo množica tudi nekateri učenci Gospodovi so se spodtikali nad njegovimi besedami češ: »To govorjenje je trdo«; — Izveličar pa je videl njih misli in je pri sebi vedel, da zavoljo tega njegov učenci godrnjajo, pa jim je rekel: »To vas pohujša? Kaj pa tedaj, če boste videli Sinu človekovega iti v višave, kjer je poprej bil?« (Jan. 6, 62, 63).

Gospod tudi proti učencem ni popravil svojih besed, temveč se je skliceval na svoj božji izvor in na svojo moč, s katero pojde v nebesa. Hotel jim je reči s tem, jaz sem vsemogočen, zato mojim besedam lahko verujete.

Božje Sree Jezusovo, usmili se nas!

Toda evangelij pravi na to: Vsikmal je veliko njegovih učencev odstopilo in niso več z njim hodili!«

Odsihmal odpadli so od Jezusa, niso hoteli sprejeti njegovega skrivnostnega nauka. Z lastnimi očmi so bili gledali Njegovo vsemogočnost; dan poprej n. pr. kako je čudežno nasitil 5000 mož; prejšnjo noč, kako je čudežno hodil po vodi; a vendar sedaj niso hoteli verovati, odpadli so...

A Gospod je raje pustil, da so ga ti učenci zapustili, kakor da bi svoj nauk popravil. On zahteva vero v ravnokar razodeto skrivnosti.

5. Apostoli se verno uklonijo skrivnosti.

Da celo do svojih dvanajsterih apostolov se je obrnil in jih je vprašal: »Höčete tudi Vi oditi?« — Večna Resnica ni mogla podati druge razlage besed, kakor jo je podala. Toda Simon Peter je Gospodu v imenu vseh apostolov odgovoril: »Gospod h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš Ti; in mi smo verovali in spoznali, da si Ti Kristus, Sin Božji!«

Zveličar je vero zahteval v svoje resnične besede, apostoli so mu to vero izpovedali. Vero zahteva v to največjo skrivnost tudi od nas.

6. Obljuba izpolnjena pri zadnji večerji.

Kar je Jezus obljubil, to je tudi izpolnil. Znano je, kako je ustanovil najsvetejši zakrament pri zadnji večerji z besedami: **Vzemite in jeite, to je moje telo, ki je za vas dano... Vzemite in pijte, to je moja kri, ki se za vas preliva! To delajte v moj spomin**«.

Besede Gospodove so bile besede zakonodajalca, besede oporoče, izgovorjene v slovesnem trenutku ločitve:

Gospod je tu govoril jasno v pravem pomenu: kajti videl je naprej, kako ga bodo razumeli apostoli in po njih vsa katoliška cerkev; kakor torej razumejo ti njegove besede, tako jih je On tedaj govoril: Telo torej pod podobo kruha je res Njegovo telo; kri pod podobo vina, res Njegova kri. On, ki je rekel svojim apostolom: »Kdor vas posluša, mene posluša«,

in ki je zagrozil z večnim pogubljenjem tistim, ki njim ne verujejo, je v tistem slovesnem trenutku izbral — take besede, da so zamogli razumeti vsi, ki so dobre volje.

7. Naša pamet in Evharistija.

Jasne Kristusove besede nam tukaj kažejo veliko skrivnost. Toda katoličan jo sprejema s celim srcem, ker ve, da je to delo Tistega, ki je vsemogočen. V rokah tistega, ki je iz nič vstvaril vso naravo in vse kar je ni ničesar nemogoče! V Kani Galilejski je Gospod spremenil vodo v vino; v svoji božji roki je dvakrat pomnožil kruh in nasitil toliko tisoč ljudi. In Njemu bi bilo nemogoče spremeniti kruh in vino v Svojo lastno Telo in Kri? Ne, nasprotno zahteva naš razum, da sprejmemo to skrivnost s celo dušo ter se ji z udanim srcem uklonimo!

8. Sv. Cerkev in Evharistija.

Kako divno razodeva sv. katoliška Cerkev živo vero v to skrivnost. Ona pripogiba kolena pred pričujočim Bogom; zažiga Njemu v čast kadilo; moli Ga; najlepše in najdragocenejše reči izbira iz narave, da poveličajo pod skromno podobo kruha skritega, a resnično navzočega Izveličarja. — Zlato in srebro in najdragocenejše bisere je vzela, da napravi iz njih v monštranci vsaj nekaj dostojno prebivališče za Gospoda; z najlepšimi kamni in s cveticami odeva altarje, in zahteva, da se sme opravljati najsvetejša daritev le nad svetinjami svetnikov le po duhovnikih, ki so se Bogu popolnoma posvetili. V službo božjo je vpregla vse umetnosti: glasbo, petje, slikarstvo, itd., le da poveliča kar najslavesnejše svojega Izveličarja, ki je hotel iz neskončne ljubezni prebivati med nami. Večna luč, ki neprestano gori pred Najsvetejšim, pa nam kliče v spomin besede Njegove, tako polne ljubezni: Pridite, k meni vsi, ki ste trudni in obteženi...

Poslušajmo ta glasni klic svoje matere katoliške Cerkve; mudimo se radi pred tabernakeljem; po zgledu katoliške Cerkve spoznavajmo vedno in povsod svojo vero v pričujočnost Jezusa Kristusa v sv. R. Telesu; in odzivajmo se mi sami pri vsaki priliki vabilu, ki je je Kristus izdal: »Vzemite in jejte«. »Ostanite v meni in jaz v Vas«. To je češčenje, ki je sv. Cerkev hoče vzbuditi v nas, ko nas poziva: Pridite, molimo Ga! —

K sv. obhajilu.

»Mož mora v javnost, v sovražno življenje... tako slika nemški pesnik Schiller namen in nalogo moža, kar se tiče družabnega življenja.

Mož in mladenič zavzemata v javnem življenju prvo mesto; oni so borilci ki morajo prednjačiti družini in jo braniti. Dolžnost moža in mladeniča pa je, da bode na prvem mestu ne le v družabnem in družinskem življenju, marveč tudi v verskem.

Neko popolnoma krivo načelo, ki hoče biti povrh še »moderno« (da si je to le stara prekuhana zmeta) meni, da je pobožnost le za ženske in za nedorasle. Posledica takega krivega mišljenja, v katero

zaidejo tuintam tudi taki možje, ki v srcu hočejo biti vendarle katoličani, je, da pristopajo ženske mogoče več k sv. obhajilu kakor pa možki.

So možje, ki radi vidijo, če gre žena k sv. obhajilu, spoštujejo tudi njeno pobožnost, sami pa se drže daleč od nje, češ za možke to ni.

Tako naziranje moramo popolnoma zavrniti.

Katoliška vera je ena: ene in iste resnice veljajo za oba spola. Nimamo dvojnega evangelija ali dvojne Evharistije, marveč en Jezus Kristus je pridigal ženskam in možkim, enega in istega Gospoda sprejemamo vsi v sv. Obhajilu.

Sv. Obhajilo je možkim potrebno.

Strasti pri možkem so hujše kakor pri ženski; v javnem življenju in boju pride on mnogo pogosteje v slučaje, kjer je nevarnost, da bi ga razni »oziri« spravili iz prave poti.

Kje naj torej mož utrdi svojo voljo, kje naj postane pravi značaj razum v sv. obhajilu, v katerem sprejme Telo najpopolnejšega in najsvetejšega moža, Sina Božjega?

Izveličar je pokazal svojo moč, kakor sodi možu, v raznih slučajih; s sveto možko jezo je zapodil kramarje iz svetišča; vedno možki so bili njegovi odgovori pismarjem in farizejem; brez obotavljanja, brez strahu, brez ovinkov jim je povedal, kar jim je šlo.

Z neizmerno moško vstrajnostjo je pripravljal in vstvarjal tla za največje delo, kar jih pozna zgodovina, za vstanovitve katoliške cerkve.

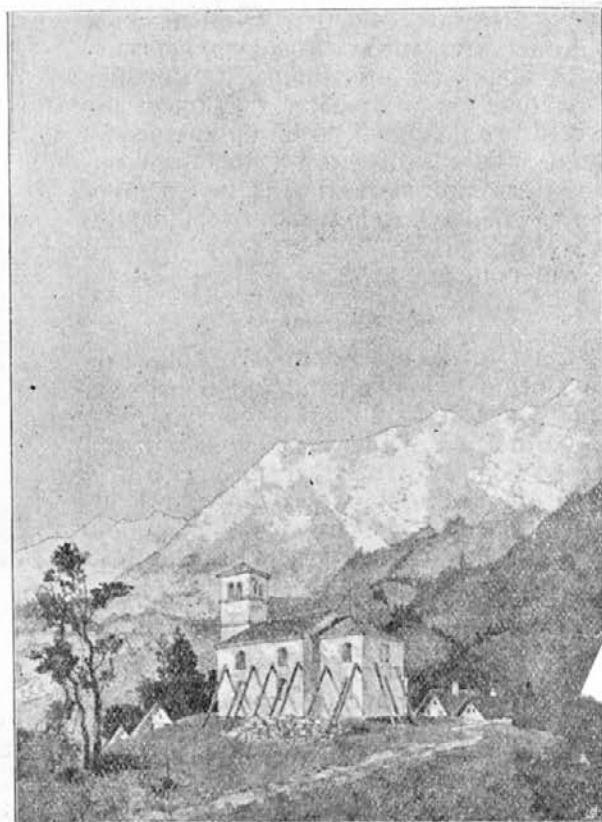
Ponižno, pa vendarle možko-odločno, je odgovarjal Pilatu in sodnikom na njih vprašanja. »Ne imel bi oblasti, če bi ti ne bila dana od zgoraj« je odgovoril z poudarkom, ko mu je Pilat grozil s svojo možjo.

Možko je bilo njegovo vedenje v najhujšem trpljenju, kjer je borec se s smrtjo skrbel še za svojo mater; in tik pred smrtjo je zaklical z velikim glasom: »Oče v tvoje roke izročam svojo dušo.« Stara Zaveza ne imenuje zastoj Jezusa »moža bolečin«. Saj je res kot mož prenašal vse trpljenje, kateremu se je iz ljubezni do nas podvrnil.

Mladeniči in možje postanejo res možki le če globoko premišlujejo vselej možki nastop Kristusov; le pri Kristusu v sv. obhajilu se bodo naučili, kako je treba zavrniti napade, jasno in kratko, a pri vsem tem ponižno; kako možko svoja katoliška načela izpoznavati povsod in kako možko delati v njih smislu.

Katoliško prepričanje pa zahteva, da se možje pokažejo verni tudi v javnosti. Je res čudno, da imenujemo žene »šibki spol«, a je ravno ta spol v cerkvi tako nevstrašen — brez človeških ozirov — pri sprejemanju sv. zakramentov. Mi možje in mladeniči moramo pokazati tudi tukaj več možkega poguma, in kakor pravi nemški kardinal Fischer naj bodo možje na prvem mestu pri Gospodovi mizi.

Ne le v javnem in političnem življenju zavzemaj važno mesto; tudi v Cerkvi bodi med prvimi. Pomisli s kako pobož-

Stara nekdanja cerkev na Drežnici.

nostjo so stopili k sv. obhajilu apostoli, ki so bili resni, čvrsti možje, kateri so ob enem tudi morali delati kakor mogoče delaš i ti.

Sv. obhajilo je potrebno mladeničem, da morejo ostati

čisti mladeniči.

Veliki možje (in ne govorimo le o svetnikih) so smatrali za posebno čast, da so živeli čisti; kakor n. pr. znameniti vojskovodje Godfrid Bouillonski in Tilly.

Lepšega in vspešnejšega sredstva, s katerim bi si človek mogel ohraniti svoje srce čisto in nepokvarjeno, pa na svetu ni, kakor prav pogosto sprejemanje sv. Obhajila, kjer zavživamo pod podobo kruha meso prečistega ženina, ki odpira vrata nebeškega kraljestva.

Nikdar ne smeš reči:

pa kaj bodo rekli drugi?

Prvič bi to kazalo prav malo možkega poguma; drugič pa velja sledeče: Ali so ti »drugi« poštene ljudje in tedaj te bodo le pohvalili in te posnemali; ali pa so nepošteni in tedaj bodi moža t in ne oziraj se na besedičenje »drugih«, marveč korakaj možko naprej po oni poti, ki ti jo kaže Cerkev kot dobro.

Nekateri zakonski bi radi šli dostikrat, da prav pogostoma k sv. Obhajilu, pa menijo, da se to ne vjema z njih zakonskim stanom.

Tako mišljenje je res otročje mišljenje. Zakonski stan je vendar svet stan, ki ga je Izveličar sam povzdignil na kar nebeško stopinjo zakramenta. Dolžnosti zakonskega stanu nikakor ne nasprotujejo pogostemu, celo vsakdanjemu prejetju sv. Obhajila. Tudi za zakonske velja prošnja v Očenašu: Daj nam naš vsakdanji

kruh — kruh, ki je prišel z nebes in ki ni po naukih sv. Očetov noben drugi kakor samo sv. Rešnje Telo. Isti Izveličar, ki je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa in določil pogoje za prejemanje sv. obhajila, isti je tudi vstvaril sedmi zakrament in posvetil vse dolžnosti, ki jih on zakonskim nalaga. Tu ni torej prav nobenega nasprotja; ravno zakonski potrebujejo mnogih milosti, če hočejo vestno izpolnjevati svoje dolžnosti.

Kaj pomaga, če

oče družine

priporoča otrokom pobožnost, ako pa otroci očeta le redkokedaj vidijo pri sv. obhajlu in še takrat skoraj skrivaj. To kar oče uči, mora tudi z zgledom potrditi. Le tako postane družina res srečna.

Očetje vodite sami svoje otroke k altarju in sicer prav pogostokrat in bodete videli, da bodo kakor angelji, vaša hiša pa kakor mala nebesa.

Môž potrebujemo

se sliši od vseh strani. To je res. Toda možje potrebujejo čvrsto hrano, ki naj jih ohrani hrabre in močne, potrebujejo velikih zgledov in globoke tolažbe; vse to jim da

Jezus Kristus v Sv. Obhajilu!

Cerkev presv. Srca Jezusovega v Drežnici.

„Izbral in posvetil sem ta kraj, da ostane Moje Sree tam vse dni.“

(2. kron. knj.)

V lanski prilogi k prazniku presv. Srca Jezusovega smo poročali, s koliko vnemo in požrtvovalnostjo so se vrli Drežničani lotili zgradbe nove cerkve, posvečene presv. Srcu Jezusovemu. Neomajano zaupanje v božjo pomoč jim je dajalo poguma. In tega je bilo treba, ker na razpolago so imeli le malo glavnico okroglih 25.000 kron. Ta vsota se je v teku dolgih let nabirala s prispevki domačih dobrotnikov in revežev, ki so si od ust pritrgovali za novo svetišče presv. Srca Jezusovega. Blagoslov božji je rosil na delo, ki so je lani pričeli. V pol leta je bila nova stavba že pod streho. Seveda je zidovje in strebrovje še neometano in golo; a brez zaupanja v božjo pomoč bi tudi to že ogromno delo ne bilo mogoče. »Kako ste mogli to pri Vaši revščini izvršiti?« poprašujejo tujci Drežničane. »To Svojo hišo zida — božje Srce«, odgovarjajo veseli Drežničani. In res je tako! Kako bi bili sicer domači mogli vstrajati v svoji požrtvovalnosti? Kako bi bili sicer mogli dohajati novi in spet stroške sproti pokrivali? — In tudi — doslej se je vse delo izvršilo brez vsake nesreče.

Dosedanje delo.

Prekrasen dan je bil 6. julija lanskega leta za Drežnico. Ta dan se je mudil med Drežničani ob priliki sv. birme in kanonične vizitacije prevzvišeni knezonadškof dr. Sedej, ki je po sv. birmi sam osebno blago-

Blagoslovitev temeljnega kamna nove cerkve (6. jul. 1911.)

slovil temeljni kamen nove cerkve. Ker je bila stara s tramovi podprta cerkev (glej sliko), obsojena na smrt in že prazna, se je sv. birma vršila v podružniški cerkvi na Ravneh. Ob ogromni udeležbi domačega in tujega ljudstva je bil nato temeljni kamen posvečen in položen na svoje mesto (glej sliko!) Blizu zvonika stare cerkve je bil pripravljen globoko v temeljnem zidu novega svetišča okrašen temeljni kamen nove cerkve. V kamen so vložili v stekleni posodi listino, podpisano od Prevzvišenega in od č. gg. duhovnikov. Priložili pa so tudi 1 iztis lanske priloge »Novega Časa« v čast presv. Srcu Jezusovemu. V tej prilogi so bile popisane priprave za zgradbo nove cerkve. Prevzvišeni je vidno ginjen v vznešenih besedah nagovoril duhovnjane, pohvalil njihovo vnemo, jih pozival k vstrajnosti in jim častital, da je Božje Srce ravno njihovo vas pod sivim Krnom izvolilo za Svoj sedež, da bo ž njega delilo milosti na to duhovnijo in daleč okrog. Solze so blestele v očeh navzočega ljudstva, solze livaležnosti in ljubezni do presv. Srca Jezusovega — svojega novega patrona.

Pričelo se je navdušeno delo. Pripravljeni so bili že celi hribi peska in celi skladi kamenja, a vse je zginjalo pod rokami zidarjev; kmalu je bilo treba pridno dovažati novega materiala. Delala je cela Drežnica, ne le moški, tudi ženske in otroci so z veseljem pomagali pri zgradbi svetišča Srca Jezusovega. Če je kedaj ob nujnih prilikah zmanjkalo delavcev, tedaj so pozvonili z malim zvonom in prihitela so dekleta in žene na stavbišče in z veseljem pomagale. Ginljiv je bil prizor letošnjo zimo, ko se je celi dan vila dolga procesija moških, žensk in otrok do globokega jarka na občinskem svetu, kjer so Drežničani zgradili veliko apnenco, in je donašala iz doline na cesto k vozovom apno v raznih posodah. V enem dnevu je bilo spravljeno na stavbišče do 1800 centov apna in ugašenega. Sodelovalo je pri tem obenem do 300 ljudi; 25 parov konj pa je apno vozilo. Tako se

torej zida na Drežnici novo svetišče v čast presv. Srcu Jezusovemu! Kdo drugi ko samo Bog more srcem dajati toliko vnemo?

Dobrotniki.

Omenili smo že, koliko žrtvujejo vrli Drežničani v robotah; a še z večjo vnemo pomagajo z denarjem, ko vidijo, kako raste svetišče od dne do dne. A tudi zunanji dobrotniki se oglašajo. Sosedje krog in krog so sami pozivljali Drežničane, naj pridejo tudi k njim pobirat prispevkov za novo cerkev, ker bi tudi oni radi kaj žrtvovali za svetišče v čast presv. Srca Jezusovega in tako postali deležni dobrot, ki jih nudi članom cerkveno društvo. In res so odposlanci »Cerkvenega društva na Drežnici« — ugledni možje —, bodisi občinski starešine bodisi drugi, ki so se zadovoljno ponudili za ta posel, prehodili celo tolminsko glavarstvo, nabiraje novih članov in dobrotnikov. Veliko novih članov in dobrotnikov je pristopilo z večjimi ali manjšimi vsotami. Iskrena jim hvala! Tudi goriška dežela je po svojih zastopnikih v deželnem zboru darovala za to svetišče izdatno vsoto. Tako bo drežniška nova cerkev postala res svetišče cele dežele — pravo **narodno svetišče**. Ta lepa misel zveni tudi iz besed vlč. dež. podglavarja, ki je javil Drežničanom veselo novico o dovoljeni podpori s pozivom, naj Drežničani v zahvalo pred božjim Srcem molijo za vsestranski blagor naše dežele. Drežničani so za ta velikodušni dar slov. delegaciji iz srca hvaležni.

Pogled naprei.

Te podpore in ti dobrotniki so omogočili, da delo lepo napreduje. Prihodnjo zimo se bo v novi cerkvi že lahko obhajala služba božja. Vendar je treba še nadalje pomoči!

Poklicani smo pa mi vsi, da pomagamo izvršiti blagi namen Drežničanov. Sodelujmo vsi! Pomagajmo vsi brez izjeme,

časno svetišče v proslavo presv. Srca Jezusovega Njemu v zadoščenje, posebno dandanes, ko se nevera in pregreha tudi v naši deželi tako širi. Ne bo za »parado« to svetišče. Drežničani praznujejo že od i. 1903 z vso slovesnostjo praznik presv. Srca Jezusovega, ki je v njih vasi zaobljubljen praznik. Z vso slovesnostjo se bodo v novi cerkvi praznovali tudi prvi petki v mesecu, ki že sedaj privabljajo cele množice k zadostilnemu sv. obhajilu v tolažbo obžjemu Srcu. Že v stari cerkvi so se zbrali, kakor se zbirajo sedaj v zasilm in se bodo zbirali tudi v novi cerkvi moške in mladeniči k ponočnemu češčenju božjega Srca.

Samo lani je bilo v drežniški cerkvi oz. kapelici nad 20.000 sv. obhajil. Tu se moli tudi za vse dobrotnike, in se bo zanje vedno tudi naprej molilo!

Krasen zgled za nas! Naj nihče ne čita tega poročila, da bi hkratu v srcu ne sklenil, prispevati z večjim ali manjšim darom za skorašnjo dograditev cerkve presv. Srca Jezusovega v Drežnici! **Porabi v ta namen tu priloženo položnico!** Izpolni jo in odpošlji jo, kajti kdor hitro da, dvakrat da! Božje Srcé ti dar stotero povrne, ono, ki ne pozabi tudi kozarca hladne vode, ki ga v Njegovem imenu bližnjemu daš!

A naj nihče ne čita tudi tega poročila, da bi hkratu ne sklenil, božje Srcé častiti, kakor je oni pod sivim Krnom častijo, s tem namreč, da skleneš pogosto če mogoče tudi dan na dan pristopati k sv. obhajilu!

Te delaj in srečen boš!

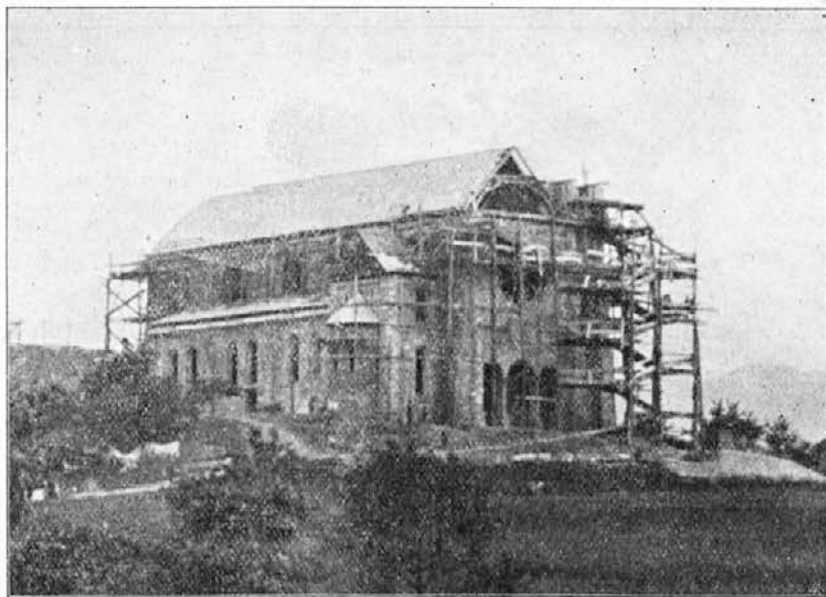
S prispevki pa, ki jih odločimo svetišču božjega Srca na Drežnici, bo romalo tudi naše srcé tja gor pod sivi Krn; ž njim bodo uhajale tja gor tudi naše misli in naše želje, od tam gor pa bo dohajal sem dol blagoslov božjega Srcá na vse naše delovanje.

Pristopi kot član

»Društvu za zidanje nove kuratne cerkve presv. Srca Jezusovega v Drežnici«. Pristopi, in poskrbi, da tudi drugi pristopijo k temu cerkv. društvu v Drežnici! Član društva postane lahko vsak pošten človek. Vpisujejo se kot člani društva tudi že umrle osebe, čijih duše postanejo na tak način deležne »večnih« sv. maš in drugih duhovnih dobrot!

§ 5. društvenih pravil določa:

»Vsi člani so — seveda po meri svojih prispevkov — deležni vseh dobrih del, molitev in pobožnosti, ki se že sedaj opravljajo pred presv. Srcem Jezusovim v farni cerkvi v Drežnici; za člane in po njihovih namelih se ob nedeljah in praznikih po celi dan — in pred prvim petkom vsakega meseca po celo noč — opravljajo vse molitve »vednega češčenja presv. R. T.«; v iste namene se sprejema vsaki dan sv. obhajilo itd. **Posebno pa so člani deležni 12 »večnih« sv. maš, ki se že sedaj darujejo in se bodo v novi cerkvi v Drežnici vsako leto vedno darovale pred presv. Srcem Jezusovim za društvene člane, žive in mrtve. Te sv. maše se opravljajo prvi petek vsakega meseca pred izpostavljenim Najsvetejšim, s skupnim spravnim sv. ob-**

Sedanja cerkev na Drežnici v kolikor je dozidana.

hajilom med sv. mašo in s spravno pobožnostjo v čast in tolažbo presv. Srca po njej.«

In kake dolžnosti bi prevzel, če bi član postal? To Ti pravi § 6. društvenih pravil:

»Vsak redni član se zaveže 1.) po svojih močeh z besedo in dejanjem pospeševati društvene namene ter društvu pridobivati novih udov; 2.) za zidanje nove cerkve prispevati **po 1 krono na leto.**

Kdor se na to redno letno udnino noče ali ne more vezati, a vendar enkrat ali večkrat kako manjšo svoto v društvene namene daruje, se imenuje podporni član društva.

Kdor pa daruje **enkrat za vselej** za zgradbo nove cerkve **vsaj 20 kron**, (zunanji udje plačajo le 10 kron), se imenuje **dobrotnik nove cerkve**; kdor daruje **200 kron**, je **temeljnik**, in kdor daruje **1000 kron**, postane **ustanovnik** nove cerkve presv. Srca Jezusovega v Drežnici.

Imena rednih članov, dobrotnikov, temeljnikov in ustanovnikov se vpišejo v poseben imenik, imenovan »**Zlata društvena zlatimi črkami v marmor vsekana**« v vedni spomin hranila pri podnožju milostne podobe presv. Srca Jezusovega.

Imena **temeljnikov** bodo tudi v svetišču nove cerkve na **očitnem mestu zapisana**; imena **ustanovnikov** nove cerkve pa z **zlatim ičrkami v marmor vsekane** v vedni spomin; če pa temeljnik ali ustanovnik želi ostati neznan, se napis opusti.«

»Cerkveno društvo presv. Srca v Drežnici« je potrdilo namestništvo v Trstu dne 13. jan. 1903; odobril in priporočil je društvo tudi preč. knežje-nadškofijski ordinarijat (kardinal Missia) v Gorici dne 28. avgusta 1901. s temi-le prelepimi besedami: »Kn. nadškofijski ordinarijat, ne samo da nima nič zoper to nameravano društvo, ampak nasprotno še iskreno želi, da bi se res ustanovilo, in da bi moglo s pomočjo božjo in s podporo društvenikov in drugih dobrotnikov dejanski priti do zidanja **toliko potrebne cerkve v Drežnici.** Zato Vam, č. g. kurat, tudi izreka svojo zahvalo za vso Vašo vnemo, ki jo kažete

za to prepotrebno delo, ter Vam želi, da bi Vam presv. Srce Jezusovo pomagalo premagati vse težave, ki bi je vtegnile ovirati.«

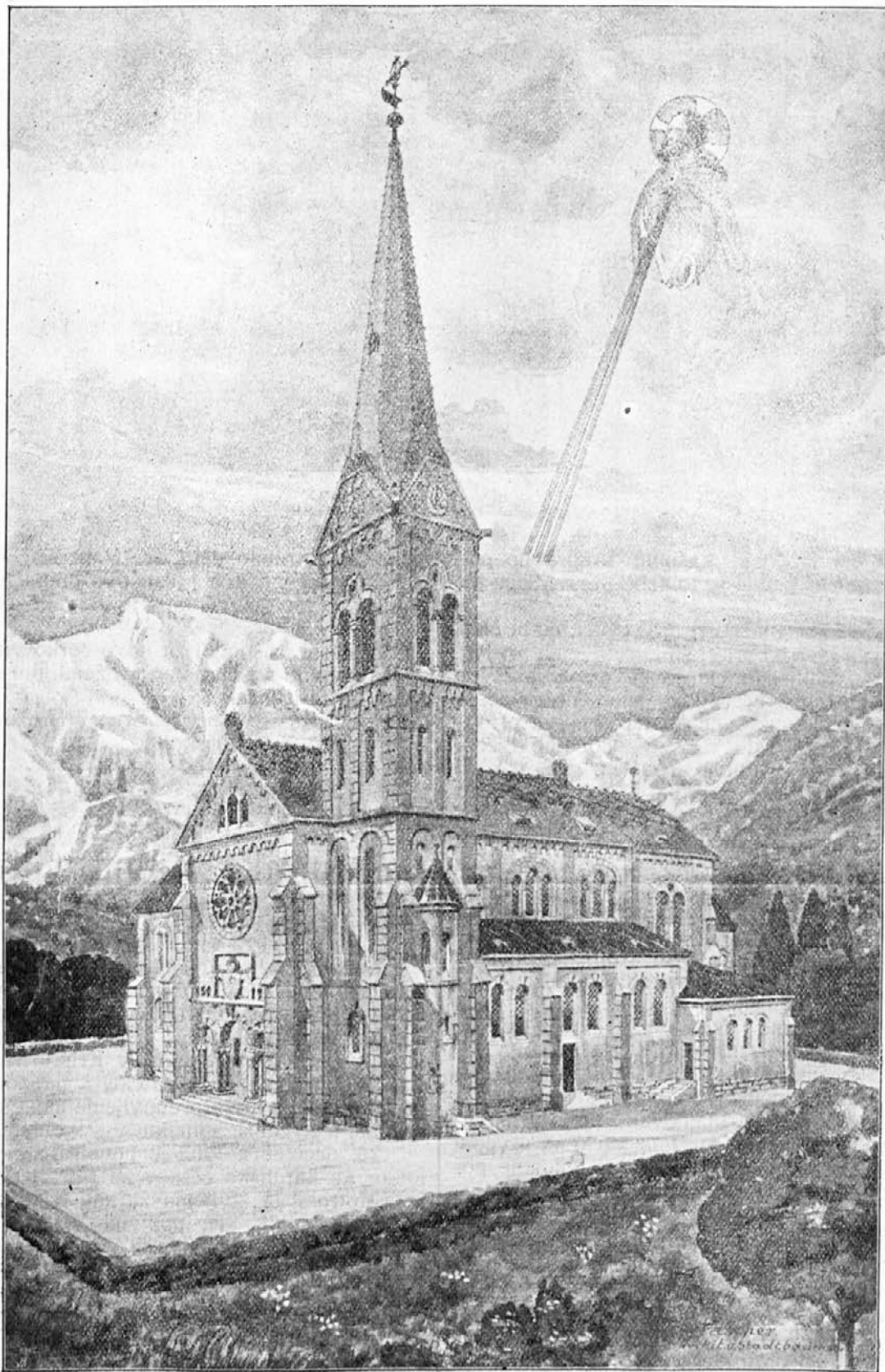
Denarni prispevki za novo cerkev naj se blagovolijo pošiljati na priloženih položnicah na ta-le naslov:

»Cerkveno društvo presv. Srca v Drežnici (Goriško)«.

Nauk sv. Cerkve — naš nauk; njena volja — naša volja!

Sedanji sv. Oče Pij X. ostane v večnem spominu v zgodovini radi veleznamenitih odlokov, ki jih je izdal v zadnjih letih gledé sv. obhajila. Geslo njegovega vladanja je: Vse prenoviti v Kristusu! V smislu etga gesla se je zatekel k najizdatnejšemu sredstvu za prenovljenje človeške družbe, h Kristusu samemu v sv. obhajilu.

20. decembra 1905 je podpisal odlok, kakor ga katoliška cerkev za razvoj svojega notranjega življenja že nad tristo let ni videla, odlok, kjer pozivlja vernike k **vsakdanjemu sv. obhajilu**. To je želja Kristusova — pravi v njem — želja katoliške cerkve; vsakdanje sv. obhajilo so učili cerkveni očetje, so je izvajali verniki v prvih stoletjih povsod! Kajti sv. obhajilo je odločno kot **vsakdanja** duševna hrana za vse vernike brez izjeme. Kristus ga ni ustanovil, da bi Najsvetejše imeli samo v tabernakeljih in je tam molili; ga ni ustanovil kot nekako plačilo bogoljubnega življenja; ga ni ustanovil le za svete osebe; ampak **v prvi vrsti** je je ustanovil za navadne ljudi ki so podvrženi skušnjavam in se imajo boriti proti strastem. Ti ljudje — **in k njim spodamo mi vsi** — naj je prejemajo kot **vsakdanji kruh**, da se na tak način laže morejo varovati smrtnega greha ter zatirati v sebi različne strasti, predvsem ogenj nečiste poželjivosti. — Pogoja za pogosto in vsakdanje sv. obhajilo pa sta

Cerkev presv. Srca Jezusovega v Drežnici, ko bo dovršena.

vglavnem le dva: 1. stan posvečujoče milosti božje, t. j. vest Ti ne sme očitati smrtnega greha; 2. dober namen.

To so nauki katoliške cerkve o vsakdanjem sv. obhajilu; mi jih moramo sprejeti in verovati. **Oni so za nas katoliško načelo!**

Duhovnikom kliče sv. oče: »Župniki, spovedniki in cerkveni govorniki naj mnogokrat in z veliko vnemo pozivljajo vernike k izvrševanju te tako pobožne in koristne navade!«

15. septembra 1906 je izšel odlok, ki pravi, da nauki o pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu, ki jih podaja prejšnji dekret, veljajo tudi za otroke, kakor hitro so bili pri prvem sv. obhajilu. K prvemu sv. obhajilu pa naj otroci pristopajo, kakor hitro pridejo k letom spoznanja.

7. decembra 1906 dovoljuje nov odlok bolnikom posebne olajšave, ako želijo prejemati sv. obhajilo.

10. aprila 1907 naroča drugi dekret škofom, da obhajajo v svojih stolnih cerk-

vah posebne tridnevnice, dušni pastirji ravno tako posebne pobožnosti, da se verniki privabijo k pogostemu sv. obhajilu,

8. avgusta 1910 je izšel znameniti odlok, ki določa, da se otroke vodi k prvemu sv. obhajilu, kakor hitro morejo razločevati med odbrim in slabim in se zavedati, kdo je navzoč pod podobo kruha v sv. R. Telesu. **Otroci naj pristopajo torej že s šestim letom k prvemu sv. obhajilu!**

Tu v teh odlokih vidimo načela sv. Cerkve, ki so načela Kristusova. **Ona morajo biti tudi naša načela!** Kdor drugače misli in drugače sodi, ta je v zmoti, radi katere bo pred Bogom moral dati oster odgovor!

Sv. Oče je pokazal, da je središče krščanskega življenja v sv. Evharistiji; pogosto sv. obhajilo je najkrajša pot, ki more privedi i posameznika i celo družbo k sreči!

Kako naj najlepše častimo presv. Srcé Jezusovo?

V mesecu juniju smo, ki je posvečen presv. Srcu Jezusovemu. Včeraj je bil praznik sv. R. Telesa, kjer se spominjamo najmilejšega dokaza ljubezni božjega Srca do nas. Danes je prvi petek tekočega meseca, dan ki naj bo po volji našega božjega Izveličarja na poseben način posvečen Njegovemu presv. Srcu. Danes osem dni imamo pa praznik presv. Srca samega. Vse nas spominja na Gospoda; vse nas opozarja, naj se obrnemo k Njemu in naj častimo Njegovo presveto Srcé. **Možje in fantje, mi moramo to storiti, kajti mi smo katoličani!** Naša sveta dolžnost je, da se spominjamo Jezusa Kristusa, ki je ustanovitelj katoliške cerkve, in radi tega naš največji dobrotnik. Častiti Ga moramo in udani Mu moramo biti brezmejno. On nam hoče dobro, zato želi, da častimo Njegovo božje Srcé, ki je za nas vir vseh milosti in vse sreče.

Kako naj častimo Njegovo božje Srcé? V prvi vrsti gotovo s tem, da ne preziramo in zanemarjamo dobrote, ki smo jo od Njega dobili! Zato je tudi božji Izveličar rekel bl. Margareti Mariji, ko ji je razodel, kako treba častiti Njegovo presv. Srcé: **»Pred vsem sprejemaj me v sv. obhajilu, kadar Ti le razmere dopuščajo!«**

To moramo delati tudi mi, če hočemo biti dobri, **dosledni katoličani!** Častimo torej presv. Srcé Jezusovo s prav pogostim prejetjem sv. obhajila, **celó vsak dan**, če nam je to mogoče! — Božje Srcé Jezusovo zahteva od nas sv. obhajila tudi v zadoščenje tolikih neštetihih krivic, ki Mu jih ljudje prizadevajo v sv. Evharistiji. V prvi vrsti pa naj darujemo Njemu taka zadoštilna sv. obhajila na **praznik presv. Srca samega in prvi petek vsakega meseca!**

Praznik je pred nami — petek prihodnji teden! Spomnite se vsi, posebno možje in mladeniči, kako moramo tu počastiti božje Srcé, in idite če le mogoče k sv. obhajilu tisti dan. To bodi odgovor na vs-

klik Njegov: »Jaz kar gorim hrepenenja, da bi me ljudje v zakramentu moje ljubezni ljubili in častili!«

Kristus nam je izkazal zvestobo do smrti. Celó svoje srce je dal za nas! In še dalje je šel, ko nam daje v sv. obhajilu svoje Srce in samega sebe v duševno nadnaravno hrano. Tudi mi Mu moramo izkazati zvestobo; zato Mu moramo oddajati tudi mi svoje srce — in to se godi ravno v sv. obhajilu!

Da, pogosto, in če razmere dovoljujejo, celó vsakdanje sv. obhajilo je naša dolžnost: to nas uči zvestoba, ki smo jo Kristusu dolžni; to nam razodeva izrecna želja Izveličarjeva! Izvrševanje te dolžnosti je hkrati najlepše češčenje presv. Srca Jezusovega.

Otroška srce pred Najsvetejšim Srcem.

Iz Renč.)

Prišel je dan — zaželjena nedelja 2. junija. In po pravici! Saj je dan prvega sv. obhajila najlepši v življenju in neizbrisljiv spomin za vsakega poštenega in gorečega kristjana. Med slovesnim pritrkavanjem zvonov so se tudi naši mladi slavenci tega najlepšega dneva z zastavo sv. Alojzija na čelu in domačega g. župnika in učiteljsva v svečani procesiji pomikali iz župnišča v tukajšno župno cerkev. Velečastiti g. župnik Valentin Pipan je v svojem jedernatem in prepričevalnem govoru krasno in do solz ganljivo naslikal vzvišeni pomen prvega sv. obhajila. In že je prišel zaželjeni rtenutek. Da, prišel je Bog in Gospod, veselje in hrepenenje — Jezus Kristus — kralj nesmrtnih vekov v pobožno pripravljena srca naših malih. In ko sem v tem svečanem trenutku bral nedolžno veselje in neskajeno srečo na obrazih prvoobhajancev, takrat sem tudi jaz na lahnih perutih spomjnov poletel nazaj — nazaj; kjer sem srečal najlepši dan, ki mi resnično ostane zapisan v srcu kot neizbrisljiv spomin vse dni življenja — do mrzle gomile.

Srce Jezusovo v Najsvetejšem Zakramentu pričujoče, Ti pa čuvaj nedolžna set onih malih, kateri so se pri tej slovesni priliki Tebi posvetili in se usmili tudi nas vseh.

P. Valerijan. O. Cap.

Manjka nam mašnikov!

Versko življenje med katoliškim ljudstvom ne more vspevati, ako ni dobrih mašnikov med njim. Mašnik je posredovalec med Bogom in ljudstvom: brez mašnika ni sv. maše; ni sv. obhajila; ni sv. spovedi; ni drugih zakramentov; kjer mašnika ni, tam ni rednega bogatega dotoka milosti iz nebes na zemljo. Nam pa manjka mašnikov, in nam jih manjka vedno bolj. To je silno žalostno znamenje. Kajti na eni strani ima to gotovo posledico, da se na tak način zveza med Bogom in našim ljudstvom tanjša, in da versko življenje ponehuje — kajti posredovalcev, de-

lavcev manjka! Na drugi strani pa nas opozarja okolnost, da izhaja iz našega ljudstva tako malo poklicev k mašništvu, poleg drugih okolnosti tudi na žalostno dejstvo, da v našem ljudstvu, da v družinah ni več tistega živega verskega čustvovanja in mišljenja, ki edino tvori podlago, da morejo na njej kliti in se ohranjati nežne cvetke mašniškega poklica!

In to je silno žalostno!

Naše ljudstvo je v veliki meri otrovano po liberalizmu. Manjka mu Kristus. Ni Njega, ki bi mogel mladim srcem govoriti: Pridi, idi za menoj! In če morda mlado srce tak nebeški glas zasliši, ne dobi pri svojih doma, še manj pa v domači vasi potrebne opore, da bi se Gospodovemu vabilu stanovitno odzivalo. Ako niso pred vsem stariši skozinskoz prešinjeni o višini in lepoti, o nebeškem dostojanstvu mašništva in o kar nepopisnem odlikovanju, ki je Bog poklonj tistemu, ki ga vabi k mašništvu; ako niso stariši katoliški skoz in skoz, ako ne molijo, ako ne hodijo pogosto k sv. zakramentom, ne sami, ampak z otroci — tedaj je v navadnih razmerah zastoj pričakovati, da bodo oni vzgojili sinove, ki si bodo izbirali mašniški poklic!

Mašništvo je nerazdružno zvezano s Kristusom. Klic in vabilo k njemu izhaja le od Kristusa, kajti »Mene niste vi izbrali, ampak jaz sem izbral Vas!« — In zopet — vabilu ne more nihče stalno slediti, ako nima Kristusa pred seboj.

Pogosto pobožno prejemanje sv. obhajila je torej v družinah najboljše sredstvo, s katerim morejo stariši vcepiti sinovom spoštovanje do mašništva ter tako njih srca pripraviti, da bi voljna sledila klicu: Pridi, idi za menoj! Zatorej zastoj gojiš oče ali mati, tiho željo v srcu, da bi ti postal duhovnik, ako ž njim rad ne moliš, ako ž njim ne hodiš pogostokrat k sv. obhajilu!

A ravno tako je pogosto, da, vsakdanje sv. obhajilo pri današnjih po verski mlačnosti, celo po mržnji do vsakega verskega življenja tako okuženih razmerah nuuna potreba, da si mlado srce ohrani klic Gospodov vedno pred očmi in da more s hrepenenjem stremiti k mašništvu!

Nazaj torej h Kristusu, če hočemo dobiti mašnikov! Odloki sv. Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen! Očeta imajo za nas vse neizmernen pomen!

Nujna potreba za vsakega

je v sedanjih časih pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. To velja seveda v prvi vrsti za moške sploh, ker so oni tako gledé svojih katoliških načel kakor svojega нравnega življenja večjim nevarnostim izpostavljeni kakor ženske!

1. Nevarnost proti tvoji veri, ki jo izpodkopa cerkvi in veri sovražno časopisje; cerkvi in veri sovražne knjige in brošure; cerkvi in veri sovražna družba ter svobodomiselstvo sploh. Sv. obhajilo

nam vero ohranja in utrja; vrednega sv. obhajila si ne moremo misliti brez vere v Kristusa pod podobo kruha. Čim večkrat pristopaš torej h sv. obhajilu, tem večkrat obujaš vero, ki jo potem sv. obhajilo kot tako spet še posebej pomnoži in utrdi. Žive silne vere pa je treba vsakemu, v sedanjih časih, — evo razlog da tudi radi tega prav pogosto pristopaš k sv. obhajilu!

2. Nevarnost proti čistosti tvojega srca. Saj se je proti njej vse zarotilo. Liberalno časopisje špekulira le na draženje nizkih strasti v človeku; isto delajo s slikami in kipi in razglednicami brezvestni ljudje po mestih in vaseh; isto kinematografi; isto liberalci s svojimi javnimi pozno v noč trajajočimi plesnimi prireditvami svojo vsako sramežljivost teptajočo nemi; isto v zadnjih časih celo ženske še itd. Sv. obhajilo je čistost sama! Prečisto deviško Telo Jezusa Kristusa je najvspešnejše sredstvo proti pojavom nizkih strasti v Tebi, najboljša pomoč v nevarnostih, ki pretijo Tvojemu srcu od tolikih strani posebno v sedanjem času! —

3. Ti potrebuješ molitve; sv. obhajilo je najlepša molitev, najlepše češčenje presv. Srca Jezusovega! Idi torej, prejemaj je dostikrat, da — dan na dan!

4. Ti potrebuješ stanovitosti v dobrem! Sv. obhajilo skriva pod podobo kruha Jezusa Kristusa — Boga samega. Kdor je ž njim združen, ta je podoben gori, ki je nihče z mesta ne more premakniti. V sv. obhajilu je torej vir vse stanovitosti v dobrem, vse moči pri delu za blagor bližnjega, za uveljavljenje in proslavo katoliških načel. Silni možje na polju katoliškega dela bodisi v družini bodisi v javnosti morejo izhajati le od mize Gospodove. Hočes postati tak, hočes postati odločen katoliški mož, tedaj idi k sv. obhajilu, če moreš, maj je dostikrat, dá — dan na dan!

5. Ti potrebuješ milosti; naloga sv. obhajila je, da se najprej ohraniš v stanu posvečujoče milosti božje, kajti le: »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje... Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi« (Jan 6, 54, 55). Kako visoko pa stoji le eno vredno prejetje sv. obhajilo, ti razlaga bl. župnik arški, čegar šmarnice si letos meseca maja poslušal. On govori: »Primerjajte vsa dobrá dela celega svetâ enemu samemu vredno prejetemu sv. obhajilu in izgledala bodo kakor mal prašek poleg gore!«

Kako Te vendar vse to vabi in nagozarja, da pogosto in če imaš priliko, tudi — dan na dan pristopaš k sv. obhajilu! — **Nikar ne govori:** Nimam časa! Seveda imaš dela čez glavo!

Pa — ali pozabiš pri tem na zajutr, kosilo, večerjo? In vendar je to hrana le za Tvoje telo! Duševno življenje pa je neskončno več vredno! Tudi za to življenje moraš dobiti čas; moraš! **Nikar ne govori:** Jaz ostanem vseeno odločen katoličan! Ne ostanesh, ker nisi dosleden! Če priznavaš kot katoliško načelo, da je sv. obhajilo določeno za vsakdanjo hrano naših duš, moraš to načelo tudi izvajati pri samem sebi. Ali — ali, tretjega ni!

Mi pa hočemo biti res odločno katoliški, torej! —

Ta in ona.

Včeraj zvečer je prišel grofov oskrbnik jako togoten domov. Bil je vesmoker, in blaten in voda je curkoma lila od njega. Vihar mu je snel klobuk in ga zalučil v blato, dežnik pa je molen vse svoje roge proti nebu. Od nevolje je mož komaj dihala.

»Prokleta, to je pravo pasje vreme!«

Otresal je blato od čevljev, ko zapazi gospodično učiteljico, ki je pri njem stanovala, kako prihaja s pismi v rokah po stopnjicah navzdol.

»Gospodična!«

»Prosim, gospod Luka?«

»Veselite se, pravim! Deset sveč prižgite, dvajset sveč prižgite!«

»Zakaj pa?«

»Jaz sem šel v cerkev!«

Obličje dekletovo se vzradosti; on pa se ji približa s smehom in ji zakliče na uho:

»A samo radi tega, ker nisem imel dežnika...!« in pokaže ji polomljen dežnik.

»Nič ne de, gospod Luka! Vseeno ste stopili noter! Videli boste, da vas še spreobrnem!«

»Ubožica!«

In pomolil ji je svobodomiselni časopis pod nos in odšel v kuhinjo. Učiteljica pa je šepetala sama pri sebi: »Prav gotovo, stari pagan, prav gotovo te bom spreobrnila!«

*

Gospod Luka ni bil popoln brezverec, a vendar poln lahkomišljenosti in zaničevanja do sv. vere; 37 let ni bil pri spovedi; bil je poročen; imel tri še ne krščene otroke in vsepólno drugih grehov, ki bi poštenemu človeku ne dovolili mirnega spanja.

Ali ima dušo? Ali je Bog?

Pah!

Ali se bo njegovo vino spet sčistilo?

Ali ne zapravi njegova stara preveč denarja?

Ali bo Peter ali Pavel dobil pri dirki? To so resna vprašanja.

Vse drugo — pah, neumnosti, same neumnosti, za katere se briga le oni, ki že gleda smrti v obraz. A on! Močan, debel, lep — zasluži mesečno 300 K in stona vdobno po cesti življenja navzdol držeč obe roki v žepih gotovosti.

Tudi nima časa za to! Vkljenien je od jutra do večera; seveda sme računati na šestih letih na maihen in miren kotiček. Tukaj bo sadil zelenjavo in pil dobro vince. Pozneje, — pozneje, — ker se že mora to zgoditi — bo spet svoje telo noložil v mater zemljo — grob si je namreč že prej kupil... In potem — pah!

Le na eno je pozabil, na gospodično; ia kdor dela račun brez ženske, mora še enkrat toliko plačati.

Vhila si je bila v glavo: »Gospod Luka bo opravil letos velikonočno spoved in jo bo opravil, in jo bo opravil!«

Gospodična učiteljica je bila revnih starišev iz dežele. Bila je pobožna in nenokvarjena in je stopila v Marijino družbo, ki je imela namen vzgojiti prave učiteljice, poštene in verne. Tu je počela živeti novo življenje in nove moči so rasle v nji; postala je srčna in vstrajna v svojem apostolatu.

Že dvajset mesecev zasleduje gospoda Luko, ga obdeluje in mu dokazuje. To leto se mora vdati, kajti 10. aprila odide v druge kraje za boljšim kruhom, ako ga do takrat ne spreobrne, bo treba spet iz početka začeti.

Zato moli cel štiridesetdanski post, se posti in trpi z resnično bolečino, ki sega v dušo in v zadnji kotiček srca.

In zdaj naprej! V sveti srčnosti na delo! — — —

»Gospod Luka, ali mi hočete napraviti veselje?«

»Gotovo, gospodična!«

»Dobro! Spremite me torej danes večer k misijonu.«

»K pridigi? Za živ krst ne!«

»Ne k pridigi — k misijonu! To ni isto!«

»Kakšen razložek pa je?«

»Boste že videli!«

»Jaz ne morem trpeti kapucinarjev!«

»Ni nikak kapucinar!«

»Jezuit?«

»Še manj!«

»Na vsak način duhovnik!«

»Ne, ni duhovnik!«

»Kaj torej?«

»Misijonar!«

»To se pravi?«

»Gospod, ki je že veliko sveta obhodil, ki je videl veliko zanimivosti in jih pripoveduje. Jaz sem prepričana, da ga boste z veseljem poslušali.«

»O — te ženske!«

»Ni govora tukaj o ženskah, ampak o možu, ki je že veliko potoval.«

»V črni suknji!«

»No — in?«

»Ako me vidijo?«

»Recite jim, da sem bila zvečer v strahu, a vi ste bili tako dobri in ste mi ponudili varstvo...«

In tako ga je obdelala s pravo potrpežljivostjo, dokler se ni omehčalo trdo srce in sta odšla k misijonu.

Misijonar je govoril o dušnem zveličanju in Luka je čutil, da v srcu nekaj vstaja.

Misijonar je govoril o smrti in Luka je sklonil glavo in mislil o svoji zadnji uri.

Misijonar je govoril o peklu in Lukino srce je objela tiha groza, ki je zahtevala povrnitev.

A stari grešnik je bil sicer prepričan, a še ne popolnoma pridobljen.

Bojeval se je še vedno za svoj mir v srcu in spet je vstajala stara ieza proti veri. A po desetih misijonskih dnevih, ravno na predvečer gospodičinega odhoda, je bil tako mehak, da je sam zaželel spovednika.

Gospodična mu je odločila spovednika, ki je bil zelo sloveč. In ko je odšel gospod Luka resno in dostojno z rožnim vencem in molitveno knjigo v žepu, se je zgrudila gospodična na posteljo in jokala solze veselja...

*

V cerkvi na veliki petek zvečer.

Vse spovednice so zasedene.

Gospod Luka je čakal potrpežljivo že poldrugo uro; a zdaj se mu bere na obrazu znak nepotrpežljivosti: Domov mora priti že ob 7^{1/2} za večerjo; mora biti; grof ga nujno pričakuje.

Gleda na uro in gleda na uro — 6^{1/2}... 6 ur 40 minut končno: še samo tri ženske!

Skloni se k ženski, ki je bila pred ním in jo prosi: »Ali bi bili tako dobri in me pustili naprej?«

Pogleda ga mirno in udano, na njegovem licu mu bere notranji nemir; smehljuje stopi nazaj:

— »O, prav rada!«

— 6 ura 50 minut... Še pet minut... skloni se k zadnji ženski s ponižno prošnjo:

»Ali bi bili tako dobri in me pustili naprej?«

»Ne!«

»Imam veliko silo, prosim!«

»Jaz tudi!«

»Čakam že dve uri!«

»Jaz še več!«

In gospod Luka vzame žalosten svoj klobuk, ker ga je silil čas, in odide v skrbah s svojimi 37 leti greha domov, ženska pa, ki mu je prošnjo odbila, začne z veseljem obrazom svojo spoved:

— da sem veliko grešila od zadnje spovedi, ki sem jo opravila pred osmimi dnevi«

Priredil: D. O.

Na Dunaj k evharističnemu kongresu!

Mnogo ste že čitali o njem v »Novem Času«. Zato ni treba tu več ponavljati, kar vam je že znano. Rečemo le: kdor more utrpeti **60 do 80 kron**, ta naj se pri svojem dušnem pastirju nemudoma zglesi! — Može in fantje, storite to! Žal vam tega ne bode. Koliko denarja se vendar potrosi po nepotrebnem! Koliko se ga izmeče celo za nespametne zabave, škodljive duši in telesu! Koliko ga liberalci žrtvujejo za svoje plese, za svoje izlete, za delo proti cerkvi in Bogu! — Denar za pot na Dunaj pa vam prinese obilih obresti na polju predvsem Vašega verskega prepričanja! Kdor je more, naj sodeluje, da izpade proslava Najsvetejšega v presv. Evharistiji kar najslabje. Dolžnost nas vseh je, da delamo na to. Zato ne vprašajte, poideš ti, polde on, **ampak brez obotavljanja prijavlji se za pot h kongresu na Dunaj!** Ti bodi prvi! Skrbi, da pridejo drugi za Teboj! Agitiral, da jih poide mnogo s Teboj! Tudi če bo Tvoj č. g. dušni pastir zadržan, da tedaj ne bo mogel iti na Dunaj, nič ne de! Ne boj se, da boš sam! Poskrbelo se bo, da boš vedno v najlepši družbi in da boš na Dunaju videl, kar boš tudi drugi videli. Zatorej v proslavo našega Gospoda Jezusa Kristusa v presv. Evharistiji na Dunaj h kongresu meseca septembra! Javite se čim preje v kar največjem številu!